

มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดราชบุรี

ประดิษฐ์ สิวาจารย์

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

MEASURES FOR PROMOTING THE WELL-BEING OF A FUNDED
VILLAGE AND URBAN COMMUNITY RATCHABURI PROVINCE

Pradit Simajarn

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College Of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2017

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดราชบุรี

ประดิษฐ สิมอาจารย์

การศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

MEASURES FOR PROMOTING THE WELL-BEING OF A FUNDED
VILLAGE AND URBAN COMMUNITY RATCHABURI PROVINCE

Pradit Simajarn

Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration
College Of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Academic Year 2017

Copyright of Rajamangala University of Technology Rattanakosin

ใบรับรองการศึกษาอิสระ
วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ชื่อการศึกษาอิสระ มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมือง จังหวัดราชบุรี
ชื่อผู้วิจัย นายประดิษฐ์ สีมาจารย์
วิชาเอก นวัตกรรมการบริหารการจัดการภาครัฐกิจ
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีอนุมัติให้การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... ผู้อำนวยการวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
(นายรพี ม่วงนนท์)

คณะกรรมการสอบการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ดร.วิทยา เจียรพันธุ์)

..... กรรมการ
(ดร.ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง)

Independent Study Certificate
College of Innovation Management
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Independent Study Title Measures for Promoting the Well-Being of a Funded Village and Urban Community Ratchaburi Province

Researcher Mr. Pradit Simajarn

Major Innovation Public Administration and Management

Advisor Assoc.Prof. Pensri Chirintang, Ph.D.

Rajamangala University of Technology Rattanakosin Approved this Independent Study in Partial fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Public Administration

Director of College of Innovation Management

.....
(Mr. Rapee Mounghont)

Independent Study Committee

..... Chairperson

(Wittaya Jiaraphan, Ph.D.)

..... Member

(Siriwat Plainbangyang, Ph.D.)

..... Member

(Assoc.Prof. Pensri Chirintang, Ph.D.)

ชื่อการศึกษาอิสระ	มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดราชบุรี
ชื่อผู้วิจัย	นายประดิษฐ์ สิวาจารย์
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี นิรินัง
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2) ศึกษาปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และ (3) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาของมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำนวน 20 คน

ผลการศึกษวิจัย พบว่า 1) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองช่วยให้สมาชิกสามารถกู้เงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ 2) ปัญหาการค้ำประกันเงินกู้เป็นปัญหาหลักในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และ 3) แนวทางการแก้ไขปัญหา ได้แก่ การพิจารณาการปล่อยกู้จากจำนวนหุ้น การให้ปลอดดอกเบี้ยและการปรับลดดอกเบี้ยค่าปรับ

คำสำคัญ : การดำเนินงาน มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลัก.....

Independent Study Title	Measures for Promoting the Well-Being of a Funded Village and Urban Community Ratchaburi Province
Researcher	Mr. Pradit Simajarn
Degree Sought	Master of Public Administration
Advisor	Assoc.Prof. Pensri Chirinang, Ph.D.
Academic Year	2017

Abstract

The research aimed to (1) study the performance of measures to promote the well-being of the funded village of Nong Krathum Subdistrict, Pak Tho District, Ratchaburi. (2) study the problems of promoting the implementation of the measures and, (3) suggest the solutions for the problems of the measures.

This research adopted a qualitative methodology. Data were collected by using structured interviews from 20 members of the village .

The research findings were 1) the measures of promoting the well-being of the village allowed members to loan for investment with a low interest rate, 2) the problem of loan guarantee was a major issue in promotion of the village and urban community, 3) the approaches for problem solving were the loans were to be based on stock numbers and decreasing the fine interests and up to giving loan with zero interest.

Keywords: Performance, measures to promote the well-being of the funded village, and urban community.

Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

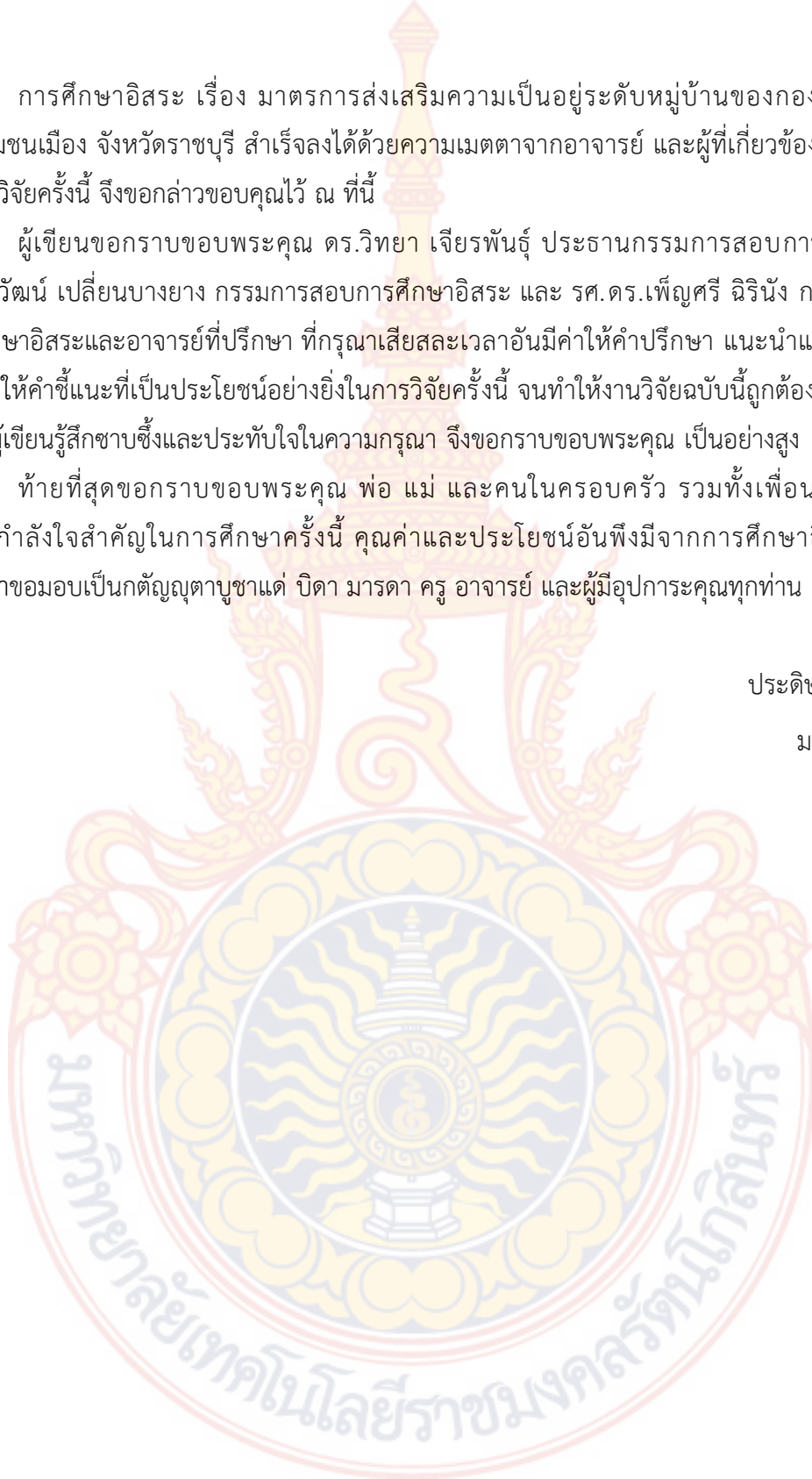
การศึกษาอิสระ เรื่อง มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง จังหวัดราชบุรี สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาจากอาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนร่วม ในงานวิจัยครั้งนี้ จึงขอกล่าวขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ดร.วิทยา เจียรพันธุ์ ประธานกรรมการสอบการศึกษาอิสระ ดร.ศิริวัฒน์ เปลี่ยนบางยาง กรรมการสอบการศึกษาอิสระ และ รศ.ดร.เพ็ญศรี ฉรินัง กรรมการสอบ การศึกษาอิสระและอาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำแนวคิดต่าง ๆ รวมทั้งให้คำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยครั้งนี้ จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ ยิ่งขึ้นผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ และคนในครอบครัว รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจสำคัญในการศึกษาครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาอิสระฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบเป็นกตัญญูตราบูชาแต่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน

ประดิษฐ์ สิวาจารย์

มกราคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
บทที่ 1 บทนำ.....	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....	23
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	25
2.5 แนวคิดการประเมินผลการปฏิบัติงาน.....	29
2.6 แนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยม.....	30
2.7 แนวทางการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน.....	31
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	39
3.1 กลุ่มเป้าหมายการวิจัย.....	39
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	41
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์.....	41
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	53
5.2 อภิปรายผล.....	54
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	62
ภาคผนวก ก ประกาศคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน....	63
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์การวิจัย.....	70
ประวัติผู้วิจัย.....	75

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ ปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและ ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์ สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา ความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก ได้อย่างดี รัฐบาลจึงมีนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ บรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และเป็นกองทุนสวัสดิการแก่ประชาชน ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ประการที่สอง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและ บริหารจัดการเงินทุน ประการที่สาม เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการเรียนรู้และพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เสริมสร้างขีดความสามารถในการยกระดับฐานรากของประเทศ และประการที่สี่ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต ดังนั้น กองทุนหมู่บ้านจึงเป็นกองทุนกั๊ยมของคณยากจนที่จะนำเงินยืมไปใช้ประกอบอาชีพและเป็นสวัสดิการของประชาชน ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ความยากจนเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความทุกข์ยากแก่ผู้คนทั้งแผ่นดิน และเชื่อมโยงกับ ปัญหาอื่น ๆ เช่น ความยุติธรรม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาโสเภณี ยาเสพติด การใช้ทรัพยากรอย่างไม่เป็นธรรมและยั่งยืน ระบบการศึกษา ระบบกฎหมายและการเสียเปรียบต่างชาติ เป็นต้น ถ้าแก้ปัญหา ความยากจนได้ ก็จะแก้ปัญหาอื่น ๆ พร้อมกันไปเกือบทั้งหมดทุกอย่างการเอาชนะความยากจนซึ่งจำเป็น ที่สังคมทั้งหลายควรที่จะเข้าร่วมกัน

ดังนั้น ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาของชาติ เป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไข รัฐบาลจึงมีนโยบาย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกองทุนละ 1 ล้านบาท มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองในด้านการเรียนรู้พัฒนาความคิดริเริ่มเสริมสร้าง ศักยภาพด้านการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการ เงินกองทุนให้ใช้หมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนตามนโยบาย

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีกระบวนการดำเนินการหลายขั้นตอน ขั้นตอนแรก ต้องมีการจัดตั้งรับรองสภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ขั้นตอนที่สอง มีการประเมิน ความพร้อมและการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ขั้นตอนที่สาม เป็นการอนุมัติเงินยืมให้แก่สมาชิก การชำระเงินคืน การตรวจสอบการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลการดำเนินงาน ในการดำเนินงาน ตามขั้นตอนดังกล่าว คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นผู้มีบทบาทและมีความสำคัญ อย่างมาก ที่จะเป็นผู้ประสานงาน และเตรียมความพร้อมต่าง ๆ ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง จึงเป็นหัวใจ สำคัญในการจัดทำแผนชีวิตชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้านอาชีพ รายได้และหนี้สินของชุมชน โดยเฉพาะการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีระบบ การบริหารจัดการที่ดี จนเป็นกองทุนกลางเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ในช่วงที่ผ่านมา (พ.ศ.2558) เศรษฐกิจไทยประสบภาวะชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงครึ่งแรก ของปี 2558 เศรษฐกิจไทยขยายตัวที่ร้อยละ 2.9 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการขยายตัวที่ต่ำกว่าระดับศักยภาพ ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจาก (1) การส่งออกสินค้าที่หดตัว เนื่องจากเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าหลัก ขยายตัวในอัตราที่ชะลอตัว และ (2) ผลผลิตและราคาพืชผลเกษตรสำคัญต่าง ๆ ปรับลดลง เนื่องจาก ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้งในช่วงที่ผ่านมา และความผันผวนของราคาสินค้าโภคภัณฑ์ใน ตลาดโลก อันส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงรายได้เกษตรกรที่เป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และกำลังซื้อ ของประชาชนที่มีรายได้น้อยลง ประกอบกับการลดลงของการเชื่อมั่นของผู้บริโภคและผู้ประกอบการ จึงส่งผลให้การบริโภคและการลงทุนภาคเอกชนชะลอตัว ดังนั้น กระทรวงการคลังจึงเห็นควรมีมาตรการ ส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อย เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจระดับฐานราก ก่อให้เกิดกิจกรรม ทางเศรษฐกิจ และเงินหมุนเวียนในระดับชุมชน เพื่อให้เกิดการเจริญเติบโตกระจายออกไปทุกจังหวัดและ ลงพื้นที่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ กระทรวงการคลังเห็นควรมีมาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของ รัฐบาลทั่วประเทศที่สามารถเบิกจ่ายได้เร็ว เพื่อให้การใช้จ่ายภาครัฐ มีส่วนในการพยุงเศรษฐกิจให้ สามารถขยายตัวต่อไปได้

กระทรวงการคลังได้เสนอมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยโดยใช้ หมู่บ้านและตำบลเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และมาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ เพื่อกระจายการลงทุนไปในพื้นที่ต่าง ๆ

ในต่างจังหวัด และผลักดันให้เกิดการพัฒนาในท้องถิ่นและภูมิภาคอย่างทั่วถึง โดยมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อย คือ

มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน โดยการให้สินเชื่อกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้รับการจัดชั้นเป็นกองทุนระดับ A และ B จากสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) กองทุนละไม่เกิน 1 ล้านบาท โดยมีเงื่อนไขไม่ให้กองทุน Refinance หนี้เดิมเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานให้กับกองทุน กำหนดวงเงิน 60,000 ล้านบาท ประกอบด้วยวงเงินสินเชื่อของธนาคารออมสิน 30,000 ล้านบาท และวงเงินสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 30,000 ล้านบาท โดยกองทุนต้องมีหลักฐานการขอสินเชื่อจากสมาชิกกองทุน เพื่อประกอบการเบิกเงินกู้จากธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

จากความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาผลการดำเนินงานของมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ว่า สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่ที่ 6 บ้านเขาติน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรีได้หรือไม่อย่างไร รวมทั้งปัญหาการใช้จ่ายเงินกองทุนที่รัฐบาลปล่อยให้กู้แล้ว สมาชิกบางคนไม่ได้นำเงินไปใช้จ่ายให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะทำให้สมาชิกกองทุนต้องแบกรับภาระหนี้สินที่เพิ่มมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาติน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาติน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาติน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

1.3 วิธีดำเนินการศึกษา

เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการสืบค้นจากเอกสาร ได้แก่ รายงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ ตำรา บทความทางวิชาการ ข้อเขียน บทความ วารสาร หนังสือ สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 6 บ้านเขาติน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน และเพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน รวมทั้งเป็นการเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

1.5.2 เพื่อให้ทราบปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

1.5.3 เพื่อให้ทราบข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาของมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์ในการวิจัยเพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ การให้สินเชื่อกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ได้รับการจัดชั้นเป็นกองทุนระดับ A และ B จากสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทพ.) กองทุนละไม่เกิน 1 ล้านบาท

กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง เงินกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง ซึ่งรัฐบาลได้จัดตั้งขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน แก่คนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่จะยืมเงินไปประกอบอาชีพ

หมู่บ้าน หมายถึง เขตพื้นที่ที่เป็นหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ว่า ด้วยลักษณะปกครองท้องที่

ชุมชนเมือง หมายถึง เขตพื้นที่ในเมืองซึ่งเป็นเขตพื้นที่ของคนยากจนที่คณะกรรมการในการบริหารจัดการเขตพื้นที่ของตน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง บุคคลในหมู่บ้าน จำนวน 9-15 คน ที่ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อบริหารจัดการกองทุน

การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของคณะกรรมการกองทุนเพื่อบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน การศึกษาครั้งนี้ หมายถึง การดำเนินงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

ความยากจน หมายถึง การมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตและทำให้การดำเนินชีวิตปราศจากความสมบูรณ์พูนสุข

การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านบรรลุเป้าหมายและจุดประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

การจัดเวทีประชาคม หมายถึง สมาชิกในชุมชนร่วมกันคิดและร่วมกันทำกิจกรรมของชุมชนด้วยตนเองเพื่อการแก้ปัญหาของชุมชน

การบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเพื่อประโยชน์แก่สมาชิกของกองทุนหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง การกำหนดความมุ่งหมายการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้หมู่บ้านและบุคคลพึ่งพาตนเองได้ เสริมสร้างการเรียนรู้และสร้างเสริมเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน

หลักการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง แนวทางและทิศทางการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้โปร่งใสมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงและมีคุณธรรมในการดำเนินงานและการดำเนินงานที่สมาชิกมีส่วนร่วมคิดร่วมทำและมีความเสมอภาคของสมาชิก

ปรัชญากองทุนหมู่บ้าน หมายถึง แนวคิดการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในการนำเงินกองทุนไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน

วิธีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานกองทุน ด้วยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การประเมินความพร้อม การจัดสรรกองทุน และการอนุมัติเงินยืมแก่สมาชิก

การจัดสรรผลประโยชน์ หมายถึง การให้สมาชิกยืมเงินไปพัฒนาอาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน

คุณสมบัติของคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง ข้อกำหนดที่เป็นสถานภาพ คุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม การประพฤติปฏิบัติของคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกกองทุนตามที่ระเบียบกองทุนกำหนด

พ.ร.บ. หมายถึง พระราชบัญญัติ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย การดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2.5 แนวคิดการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 2.6 แนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่นิยม
- 2.7 แนวทางการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.1.1 ที่มาและนโยบาย

ในภาวะที่ประเทศประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ อันส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยทั่วไป ทั้งในพื้นที่ชนบทและชุมชนในเมือง รัฐบาลจึงได้เกิดมีแนวความคิดเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศขึ้นมา โดยแนวความคิดดังกล่าวมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ของประชาชนและมุ่งให้โอกาสแก่ภาคประชาชน โดยเฉพาะคนที่มีฐานะยากจนในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

ในการนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มี “นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” และจัดให้เป็นนโยบายเร่งด่วนในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2544 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นเครื่องมือในการกระจายโอกาสให้แก่คนที่มีฐานะยากจนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน รวมถึงโอกาสที่ทำให้คนที่มีฐานะยากจนได้เข้าถึงแหล่งความรู้ต่าง ๆ โดยสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนาสังคมด้วยภูมิปัญญาของตนเอง

ที่ผ่านมาการพัฒนาที่มุ่งเน้นในเรื่องของรูปแบบมากเกินไป อันที่จริงแล้วการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ควรจัดให้ประชาชนเป็นส่วนสำคัญในการจัดการปัญหาด้วยตนเอง โดยหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งการกระจายอำนาจนี้ไม่ใช่การมุ่งเน้นในเรื่องของรูปแบบ แต่เป็นการให้ความอิสระและการให้โอกาสประชาชนใช้ภูมิปัญญาบริหารจัดการหมู่บ้านและชุมชนของตนเองจริง ๆ

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง “โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท” นั้น วัตถุประสงค์การจัดตั้งกองทุน 1 ล้านบาทก็เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือ เพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความสามารถในการจัดระบบการบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในด้านการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต และเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน ในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนของประชาชนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริม สร้างงาน สร้างรายได้ ให้แก่ประชาชนในชุมชน และวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน และจะต้องทำให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยให้หมู่บ้านและชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการ และประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันนำไปสู่การเสริมสร้างให้คนในชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

2.1.2 ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- 1) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- 2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
- 3) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- 4) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
- 5) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

2.1.3 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อจัดสรรให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย หรือสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- 2) เป็นผู้จัดหาแหล่งเงินทุนและประสานงานในการกู้ยืมเงินระหว่างกองทุนหมู่บ้าน
- 3) ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง
- 4) สนับสนุนการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตัวเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- 5) สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2.1.4 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะประสบความสำเร็จได้ ต้องประกอบด้วยหลักสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งความพร้อมของคนและครัวเรือน การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองเอง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้านกองทุนอาชีพ กองทุนสวัสดิการ ฯลฯ
- 2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน ทั้งในส่วนของเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กับกองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยงาน ราชการ จัดตั้งขึ้น เพื่อให้กองทุนดังกล่าว มีการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเกื้อกูลกัน
- 3) การปฏิรูประบบราชการแผ่นดิน ตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐโดยให้หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การพัฒนา โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการและเป็นที่ปรึกษาจัดการกองทุน
- 4) การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้

2.1.5 ฐานะของกองทุนหมู่บ้านที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เมื่อจัดตั้งขึ้นและได้ยื่นคำขอจดทะเบียนกองทุนหมู่บ้านต่อ นายทะเบียนกองทุนหมู่บ้านตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดแล้ว กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่ได้รับการจดทะเบียนแล้วให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 5 และ มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547

“นิติบุคคล” หมายถึง องค์การ คณะบุคคล กองทรัพย์สิน สถาบันที่กำหนดไว้ ซึ่งกฎหมายที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายอื่น ๆ สำหรับกองทุนหมู่บ้าน คือ พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 รวมถึงระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านนั้น

การเป็น “นิติบุคคล” ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ย่อมมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับ บุคคลธรรมดาที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ซึ่งโดยสภาพจะพึงมีพึงได้เฉพาะบุคคล ธรรมดาเท่านั้น เช่น สิทธิการเลือกตั้ง หน้าที่ในการเข้ารับเกณฑ์ทหาร เป็นต้น นอกจากนี้การดำเนินงาน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ย่อมต้องมีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย แต่สิทธิและ หน้าที่ดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้ขอบแห่งอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งด้วย ซึ่งหมายความว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแม้จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้ว ก็ยังต้องปฏิบัติตาม ดังที่พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และระเบียบคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2551 รวมถึงต้องบริหารจัดการและดำเนินงานกองทุนภายใต้ระเบียบข้อบังคับของกองทุน หมู่บ้านนั้น ๆ ด้วย

เมื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนิติบุคคลแล้ว ย่อมต้องมีผู้แทนหรือผู้มีอำนาจดำเนินการ ต่าง ๆ ของนิติบุคคล ซึ่งผู้แทนอาจเป็นบุคคลคนเดียวหรือหลายคน เนื่องจากนิติบุคคลนั้นเป็นเพียง บุคคลสมมติที่ได้รับการรับรองสถานะเป็นบุคคลโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย จึงไม่สามารถบริหารหรือ จัดการกิจการต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ ต้องอาศัยผู้มีอำนาจหรือผู้แทน ซึ่งก็คือคณะกรรมการของกองทุนที่จะ ทำหน้าที่เป็นผู้ขับเคลื่อนกิจการหรือบริหารงานของกองทุนหมู่บ้าน ภายใต้การให้ความเห็นชอบของ สมาชิกกองทุนหรือกรรมการกองทุน ทั้งนี้คณะกรรมการกองทุนซึ่งเป็นบุคคลผู้มีอำนาจดำเนินการแทน กองทุนหมู่บ้านจะต้องดำเนินกิจการ จัดการงาน หรือบริหารงานกองทุนภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุน ตามที่ระบุไว้ในระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านของตน ถ้าหากดำเนินการนอกเหนือจาก วัตถุประสงค์หรือนอกขอบอำนาจที่ได้รับมอบหมายแล้ว กรรมการผู้กระทำการแทนจะต้องรับผิดชอบ เป็นการส่วนตัว กล่าวคือการกระทำนั้นของผู้แทนกองทุน ผูกพันเฉพาะบุคคลนั้น ๆ

นอกจากนี้กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้วนั้น ย่อมมีอำนาจ สามารถผูกพันตนหรือมีนิติสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกในเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของกองทุน อันเกี่ยวเนื่องกับกฎหมายได้ด้วยตนเอง และประการสำคัญอีกประการหนึ่งคือหากเกิดปัญหาขึ้นใน กองทุน กองทุนสามารถฟ้องร้องหรือดำเนินคดีตามกฎหมายได้ไม่ว่าจะเป็นทางแพ่งหรือทางอาญา โดย มอบอำนาจให้บุคคลอื่นหรือแต่งตั้งทนายความ หรือขอความอนุเคราะห์พนักงานอัยการว่าต่าง แก่ต่างใน คดีต่าง ๆ ได้ ซึ่งอำนาจและหน้าที่ในเรื่องนี้จะทำให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้นในการบริหารจัดการและ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางกฎหมายได้เป็นอย่างดี

2.1.6 การสิ้นสุดสภาพนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้าน

2.1.6.1 นิติบุคคลอาจสิ้นสุดสภาพไปด้วยเหตุหนึ่งเหตุใด ดังนี้

1) สมาชิก หรือมติของที่ประชุมใหญ่ได้ตกลงกันให้เลิก เมื่อคณะกรรมการทุจริตอย่าง ร้ายแรงหรือกองทุนนั้นจะดำเนินการต่อไปอันจะเกิดความเสียหาย

2) ผลแห่งกฎหมายว่าด้วยความสามารถ เช่น กองทุนผูกฟ้องและศาลมีคำพิพากษาให้ล้มละลาย

3) มีคำสั่งของศาลให้เลิก สมาชิกหรือมติที่ประชุมใหญ่เป็นผู้ร้องขอเนื่องจากคณะกรรมการกระทำความผิดอย่างร้ายแรง

2.1.6.2 เมื่อสิ้นสุดสภาพนิติบุคคลจะต้องดำเนินการ คือ

กองทุนหมู่บ้านจะต้องนำบทบัญญัติระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ว่าด้วยการเลิก ยุบรวม หรือแยกบางส่วนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2549 หมวด 4 ว่าด้วยการชำระบัญชี และหมวด 5 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับระเบียบและกฎหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.2.1 พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้วยการให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านหรือชุมชนตามภูมิปัญญาหรือทุนทางสังคมของตนเองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา การสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนและองค์กรชุมชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวมทั้งการกระตุ้นเศรษฐกิจของหมู่บ้านและชุมชนเมืองอันเป็นเศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศ ตลอดจนการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะการจัดระบบสวัสดิการในชุมชนมีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นจึงได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับจัดสรรเงินทุนหมุนเวียนแก่กองทุนหมู่บ้านเป็นกลไกให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ และลดรายจ่ายในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และเพื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ รวมทั้งกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง สามารถพัฒนาเป็นสถาบันการเงินชุมชนในอนาคต โดยมีกระบวนการทัศน์ด้านการบริหารและการพัฒนาที่มุ่งสร้างกระบวนการเรียนรู้ ที่มีรูปแบบ วิธีการคิด และมุมมองที่เปิดกว้างมีคุณธรรม และมีการเรียนรู้ร่วมกันโดยอาศัยหลักของการเอื้ออาทรในรูปแบบกัลยาณมิตร ตลอดจนมีการสร้างและพัฒนาความคิด ความเข้าใจให้เป็นระบบในลักษณะของการบูรณาการทุกเรื่องเข้าด้วยกัน และสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายกองทุนในทุกระดับอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ซึ่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์สำคัญเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังต่อไปนี้

2.2.1.1 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การจัดตั้งและการดำเนินงาน (มาตรา 11)

ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยให้เป็นหน่วยงานของรัฐมีฐานะเป็น “นิติบุคคล” กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ย่อมมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดาที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่สิทธิและหน้าที่ซึ่งโดยสภาพจะพึงมีพึงได้เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น และการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ย่อมต้องมีสิทธิและหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในขอบแห่งอำนาจหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ซึ่งที่พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้

2.2.1.2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ที่มาของคณะกรรมการ (มาตรา 16)

ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” เรียกโดยย่อว่า “กทบ.” ประกอบด้วย

- 1) นายกรัฐมนตรีหรือผู้ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ
- 2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
- 3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง
- 4) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
- 5) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมาจากผู้แทนกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนสิบสี่คน
- 6) ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนห้าคนและให้ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

2.2.1.3 อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ (มาตรา 19)

- 1) กำหนดนโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และสำนักงาน
- 2) จัดหาเงินทุนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และจัดสรรเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้าน
- 3) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

4) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองไปหาผลประโยชน์

5) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดตั้งและจดทะเบียน กองทุนหมู่บ้าน

6) ออกระเบียบเกี่ยวกับการคัดเลือก คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรง ตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งการบริหารงานและการประชุม ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

7) ออกระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก

8) ออกระเบียบเกี่ยวกับการเลิก ยุบรวม หรือแยกกองทุนหมู่บ้าน

9) ออกระเบียบเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน

10) ออกระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้น จากตำแหน่งการปฏิบัติงานในหน้าที่และการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ

11) ส่งเสริมและการสนับสนุนการศึกษา วิจัย และพัฒนากองทุนหมู่บ้าน

12) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างและพัฒนาเครือข่ายกองทุนในทุกระดับ

13) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

14) รายงานผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งจัดทำงบการเงินของกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

15) ติดตามผลและประเมินผลการดำเนินการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแล้ว รายงานต่อคณะรัฐมนตรี

16) ออกประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่ง เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้

17) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

2.2.1.4 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การจดทะเบียนนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้าน (มาตรา 5 ประกอบมาตรา 30)

การดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้ดำเนินการ ภายใต้ระเบียบและพระราชบัญญัติ โดยการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในระหว่างปี พ.ศ. 2544-2547 ได้ดำเนินการภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ซึ่งในขณะนั้นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองยังไม่ได้มีฐานะเป็น นิติบุคคล ต่อมาในระหว่างปี พ.ศ. 2549 – ปัจจุบัน ได้ดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ซึ่งมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2547 โดยกำหนดให้กองทุน หมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แห่งชาติ พ.ศ. 2544 ต้องดำเนินการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ และมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามมาตรา 5 ประกอบมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547

การบริหารจัดการภายหลังจดทะเบียนนิติบุคคล (มาตรา 5 (1)-(5))

การบริหารงานกองทุนภายหลังการจดทะเบียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น ๆ ตามที่ได้ยื่นจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

การเลิก ยุบรวม หรือแยกบางส่วน กองทุนหมู่บ้าน (มาตรา 10)

การเลิกกองทุนหมู่บ้าน หรือการให้กองทุนหมู่บ้านใดยุบรวมกับกองทุนหมู่บ้านอื่นเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านใหม่ หรือยุบรวมกับกองทุนหมู่บ้านอื่น และกรณีกองทุนหมู่บ้านใดแยกกองทุนหมู่บ้านบางส่วนเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านใหม่ หรือแยกกองทุนหมู่บ้านบางส่วนเพื่อรวมกับกองทุนหมู่บ้านอื่นตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 กำหนดให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงได้ออกระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ว่าด้วยการเลิก ยุบรวม หรือแยกบางส่วน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2549

2.2.2 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551

ระเบียบนี้ถือเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่สำคัญ เนื่องจากระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2552 นี้ ได้กำหนดกรอบและแนวทางในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไว้อย่างชัดเจน ซึ่งเนื้อหาสาระสำคัญของระเบียบฉบับนี้มีดังต่อไปนี้

2.2.2.1 ที่มาและคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 19 ประกอบข้อ 20) กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแต่ละกองทุน ให้มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากสมาชิกโดยการเลือกกันเองจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้นควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านนั้น ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านออกระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน ตามมติของที่ประชุมสมาชิก โดยให้คำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณี ของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ซึ่งกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

1) เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี ก่อนวันที่ได้รับการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

2) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุครบยี่สิบปีบริบูรณ์ หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

3) เป็นผู้ที่ไม่มีความประพฤติบกพร่องในศีลธรรมอันดีมีความรับผิดชอบ เสียสละมีส่วนร่วม ในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายทางด้านการเงิน ตลอดจนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

4) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลล้มละลาย

5) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

6) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ หรือบุกรุก

7) ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์กร หรือหน่วยงานที่สังกัด

8) ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด เท่าที่มีอยู่และที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

2.2.2.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้าน (ข้อ 21)

ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ข้อ 21 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านที่สามารถกระทำการแทนกองทุนหมู่บ้านที่เป็นนิติบุคคล แตกต่างจากระเบียบฉบับเดิมเล็กน้อย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยกำหนดให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1) บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรดอกผลรายได้ หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้าน

2) ออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

3) จัดตั้งสำนักงานกองทุนหมู่บ้าน หรือสำนักงานกองทุนชุมชนเมือง แล้วแต่กรณี

4) รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก

5) จัดหาทุนจากแหล่งเงินทุนตามประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

6) พิจารณาเงินกู้ยืมให้แก่สมาชิกหรือกองทุนหมู่บ้านอื่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

7) ทำนิติกรรม สัญญา หรือดำเนินการเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุนหมู่บ้าน

8) จัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

9) สํารวจ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน ในเขตพื้นที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ตลอดจนข้อมูลและการดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

10) พิจารณาดำเนินการใด ๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของสมาชิกและหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

11) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้สอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

12) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน

13) รายงานผลการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนหมู่บ้านให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ตลอดจนรายงานเรื่องดังกล่าวให้สมาชิกทราบตามที่คณะกรรมการกำหนด

14) ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

การดำเนินการใด ๆ ตาม (10) ให้ใช้จ่ายจากเงินรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งไม่ใช่เงินที่ได้รับจัดสรรจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.2.2.3 การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ข้อ 28)

ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อมและดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจากผู้ที่มิคุณสมบัติครบ โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ ยุติธรรม

การประชุมตามวรรคหนึ่ง ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ทั้งนี้ หัวหน้าครัวเรือนอาจมอบหมายให้ผู้แทนครัวเรือนเข้าประชุมแทนได้

เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

ในส่วน of ชุมชนเมืองให้ประธานคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ หรือระดับเขต เป็นผู้ทำหน้าที่แทนผู้ใหญ่บ้านตามวรรคแรก

2.2.2.4 การดำรงตำแหน่งของกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ข้อ 22)

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ข้อ 22 ได้กำหนดว่า “กรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี”

เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตามข้อ 28 เข้าดำรงตำแหน่ง ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านจับสลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด กรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ถูกจับสลากออกไม่ถือว่าพ้นตำแหน่งตามวาระกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่พ้นตำแหน่งอาจได้รับคัดเลือกอีกได้

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง และพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วยกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ 19 ภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่ง เกินสองวาระติดต่อกันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระได้รับมติจากที่ประชุมสมาชิก โดยมีคะแนนเสียงสามในสี่รับรองให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อ และมีความประสงค์ที่จะปฏิบัติงานต่อไปให้มีสิทธิเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้านต่อไปตามวาระ

ให้กองทุนหมู่บ้าน จัดทำรายงานการประชุมและรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับการคัดเลือกเสนอให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอหรือระดับเขตทราบ

2.2.2.5 การพ้นตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ข้อ 23)

นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระแล้ว กรรมการกองทุนหมู่บ้าน พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก
- 3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
- 4) ที่ประชุมสมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- 5) เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

5.1) เป็นบุคคลวิกลจริตที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือบุคคลล้มละลาย

5.2) เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

5.3) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ หรือบุกรุก

5.4) เคยให้ถูกไล่ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะกระทำความผิดวินัยร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ องค์การ หรือหน่วยงานที่สังกัด

6) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้ออก เนื่องจากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551

ในกรณีที่กรรมการกองทุนหมู่บ้านพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อาจแต่งตั้งบุคคลจากสมาชิกเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการกองทุนหมู่บ้านแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

2.2.2.6 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านที่เป็นนิติบุคคลต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ซึ่งได้กำหนดขอบเขตวัตถุประสงค์กว้างขวางตลอดจนการรับรองสถานะทางกฎหมายทำให้ไม่มีข้อจำกัดใด ในการที่กองทุนหมู่บ้านจะพัฒนาหรือขยายกิจการได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง โดยมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นผู้กระทำการใด ๆ แทนกองทุนหมู่บ้านที่เป็นนิติบุคคลทั้งหมด ซึ่งการกระทำใด ๆ ของคณะกรรมการในฐานะผู้แทนนิติบุคคลย่อมผูกพันนิติบุคคลนั้น ๆ หรือกองทุนนั้น ๆ ซึ่งความผูกพันและความรับผิดชอบต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตของ พ.ร.บ. กองทุนหมู่บ้านฯ กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและนิติบุคคล โดยคณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านด้วย

การดำเนินงานภายในขอบวัตถุประสงค์

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งเป็นผู้กระทำการแทนกองทุนหมู่บ้านที่เป็นนิติบุคคล จะต้องกระทำการใด ๆ ภายในกรอบวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านเท่านั้น กล่าวคือกระทำการหรือดำเนินงานบริหารจัดการกองทุนภายใต้วัตถุประสงค์หลักของกองทุนหมู่บ้านที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 รวมถึงระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ๆ เท่านั้น เมื่อคณะกรรมการกองทุนได้กระทำการภายในกรอบวัตถุประสงค์แล้ว ถือว่าการกระทำนั้นผูกพันกองทุนหมู่บ้าน ไม่ผูกพันกรรมการกองทุนหมู่บ้านเป็นการส่วนตัว

การที่คณะกรรมการดำเนินการตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านตามที่กำหนดไว้โดยชัดแจ้งย่อมจะไม่ก่อให้เกิดปัญหา เช่น การให้กู้ยืมเงิน ถือว่าเป็นการกระทำภายในกรอบ

วัตถุประสงค์ ตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มาตรา 5 (1) ที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และใน (2) ที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเร่งด่วน หรือการที่กองทุนหมู่บ้านไปกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินอื่นเพื่อนำมาบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของตน หรือการรับจ้างอง รับฝากหลักทรัพย์ที่สมาชิกร่วมกันมาค้าประกันเงินกู้ เช่นนี้ถือว่าเป็นการดำเนินการภายในกรอบวัตถุประสงค์ของกองทุนย่อมกระทำได้

การดำเนินงานนอกวัตถุประสงค์

การใดที่จะถือว่าอยู่นอกวัตถุประสงค์หรือไม่ เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป โดยพิจารณาจากการกระทำนั้นว่าอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์หลักของกองทุนหมู่บ้านที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2551 รวมถึงระเบียบของกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ๆ หรือไม่

หากคณะกรรมการได้ดำเนินการนอกวัตถุประสงค์หรือไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน นอกจากการกระทำนั้นจะไม่ผูกพันกองทุนหมู่บ้านแล้ว กรรมการผู้นั้นย่อมต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกเป็นการส่วนตัวในอันที่จะต้องรับผิดชอบทางแพ่งหรือทางอาญา

2.2.2.7 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประกอบด้วย บุคคลธรรมดาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้นซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน โดยเงื่อนไขในการเป็นสมาชิก สิทธิและหน้าที่ การรับสมัครสมาชิกและการขาดจากการเป็นสมาชิก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น ๆ กำหนดไว้

2.2.2.8 สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก

สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสาร

สมาชิกมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่สมาชิกมีสิทธิในการรับทราบจากกองทุนหมู่บ้าน ของตน ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลข่าวสารที่กองทุนหมู่บ้านจะต้องเปิดเผยให้ทราบโดยทั่วกัน หรือข้อมูลข่าวสารที่สมาชิกร้องขอ เช่น ยอดเงินที่สมาชิกผู้นั้นยังคงค้างชำระ ระเบียบข้อบังคับของกองทุน

สิทธิได้รับคัดเลือกในการเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านจำเป็นต้องมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านซึ่งประกอบด้วยบุคคลธรรมดาจำนวน 9 – 15 คน เป็นผู้ชายและผู้หญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันซึ่งมาจากสมาชิกโดยการคัดเลือกกันเอง ดังนั้นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจึงสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านได้โดยตรง เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนของตนให้เป็นไปอย่างยั่งยืนตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

สิทธิในการกู้เงิน

สมาชิกมีสิทธิในการกู้ยืมเงินของกองทุน โดยการกู้ยืมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านนั้น ๆ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2547 และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551

สิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมและการรับบริการ

เมื่อบุคคลในหมู่บ้านหรือชุมชนได้สมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านแล้วย่อมมีสิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมหรือการบริการต่าง ๆ ของกองทุนภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านนั้น ๆ เช่น การฝากเงิน การลงทุน การได้รับเงินปันผล รวมถึงการมีสิทธิได้รับสวัสดิภาพ สวัสดิการหรือประโยชน์ส่วนรวมอื่น ๆ

หน้าที่ในการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ

เมื่อสมาชิกได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านแล้ว ถือว่าสมาชิกยอมที่จะผูกพันตนภายใต้ระเบียบข้อบังคับของกองทุน และยอมปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับดังกล่าวเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในหมู่บ้านและชุมชน และให้ถือปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกันของกองทุนนั้น ๆ ดังนั้นสมาชิกจึงต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กองทุนได้กำหนดขึ้นโดยอาศัยอำนาจอันชอบด้วยกฎหมายอย่างเคร่งครัด

หน้าที่ในการเข้าร่วมประชุม

สมาชิกถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของกองทุนหมู่บ้านในการที่จะขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้านให้มีการบริหารจัดการที่ดีและประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมของสมาชิกจึงเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการประชุมใหญ่สามัญประจำปีหรือการประชุมวิสามัญ ในเรื่องที่สมาชิกจะต้องลงมติหรือให้ความเห็นชอบในกิจกรรมหรือการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านนั้น ๆ การที่สมาชิกไม่มาประชุมเลยหรือสมาชิกมาประชุมน้อยจนไม่ครบองค์ประชุม จึงนับว่าเป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนกองทุนหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จและมีการบริหารจัดการที่ดีได้ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการเข้าร่วมประชุมต่าง ๆ จึงเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองของตนให้มีความเจริญและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

หน้าที่ในการปฏิบัติตามสัญญา

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ทำสัญญากับกองทุนไม่ว่าจะเป็น สัญญากู้ยืมเงิน สัญญาค้ำประกัน หรือสัญญาประนอมหนี้ ถือว่ามีความผูกพันตามสัญญาที่จะต้องปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว ดังนั้นหากสมาชิกกระทำผิดสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามสัญญาให้ครบถ้วน กองทุนหมู่บ้านในฐานะที่เป็นคู่สัญญาและเป็นฝ่ายเสียหายจากการผิดสัญญาจึงมีสิทธิที่จะเรียกร้องให้สมาชิกที่ผิดสัญญาปฏิบัติตามสัญญาได้ทันที ซึ่งสิทธิเรียกร้องนี้อาจเป็นการทวงถามให้ชำระหนี้ การบังคับให้ชำระหนี้ รวมถึงการดำเนินคดีตามกฎหมาย และในการนี้สมาชิกที่ผิดสัญญาอาจต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการผิดสัญญานั้นๆ ด้วย

2.2.2.9 อำนาจของสมาชิกในการถอดถอนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

เมื่อปรากฏว่ากรรมการกองทุนหมู่บ้านผู้ใดที่สมาชิกเห็นว่าปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริต ไม่โปร่งใสขาดคุณสมบัติหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตนตามที่กำหนดในข้อ 20 หรือ ข้อ 21 แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 สมาชิกอาจลงมติร่วมกันด้วยคะแนนเสียงเกินกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดให้กรรมการผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งได้ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ข้อ 23 (4)

2.2.3 ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนอกจากต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 และระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 แล้ว กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็ยังคงมีระเบียบข้อบังคับที่กำหนดขึ้นเองในกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองของตนเอง ซึ่งระเบียบนี้กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมืองต้องเป็นผู้กำหนดและจัดทำขึ้นเอง โดยระเบียบข้อบังคับของกองทุนจะแตกต่างกันไปตามสภาพความต้องการ และความเป็นไปของกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ๆ และในการนี้ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ข้อ 21 (2) ได้กำหนดว่า “อำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถออกประกาศระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านได้ โดยได้รับความเห็นชอบจากสมาชิก” และให้มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ด้วย

- 1) หมวดที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) หมวดที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3) หมวดที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 4) หมวดที่เกี่ยวข้องกับการเงินการบัญชี กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 5) หมวดที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและตรวจสอบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กรณีกองทุนหมู่บ้านใดไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากสภาพข้อเท็จจริงของชุมชนสุดวิสัยที่จะดำเนินการตามได้ กรณีนี้ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านรายงานปัญหา และเสนอระเบียบวิธีปฏิบัติ เพื่อการแก้ไขปัญหาต่อคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอพิจารณา และนำเสนอคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุญาตเป็นรายกรณีไป

2.2.4 การจดทะเบียนนิติบุคคลและสถานภาพของกองทุนหมู่บ้านหลังจดทะเบียน

ด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ไม่ได้กำหนดให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล เหมือนดังเช่นที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ตามมาตรา 30 จึงกำหนดให้กองทุนหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดำเนินการจดทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

2.2.5 กระบวนการ : จดทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนิติบุคคล

2.2.5.1 การศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง ก่อนดำเนินการจดทะเบียนนิติบุคคล คณะกรรมการและสมาชิกของกองทุน จะต้องศึกษาถึง

- 1) ความหมายของการเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547

ในการจดทะเบียนกองทุนเป็นนิติบุคคล

- 3) วัตถุประสงค์ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของกองทุนนิติบุคคล
- 4) เปรียบเทียบความแตกต่างของกองทุนที่เป็นนิติบุคคลและกองทุนไม่เป็นนิติบุคคล
- 5) คุณสมบัติของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นนิติบุคคล
- 6) กระบวนการ ขั้นตอน และวิธีการจดทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนิติบุคคล

2.2.5.2 การประชุมกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง

จัดประชุมกองทุน ซึ่งเป็นการจัดการประชุมใหญ่ทั้งคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน เพื่อให้ความเห็นร่วมกันและควรมีมติที่ประชุม ดังนี้

- 1) มติที่ประสงค์จดทะเบียนกองทุนฯ เป็นนิติบุคคล
- 2) มติรับทราบผลการดำเนินงาน หรือผลประกอบการของกองทุน
- 3) มติเห็นชอบแผนการดำเนินงานของกองทุน
- 4) มติการแก้ไขระเบียบข้อบังคับของกองทุน (ถ้ามี)
- 5) มติการมอบหมายในการจัดทำเอกสารประกอบการขอจดทะเบียนกองทุนเป็นนิติบุคคล

2.2.5.3 การเตรียมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

- เป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

- จะต้องจัดเตรียมเอกสารประกอบในการยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ดังต่อไปนี้

1) ชื่อกองทุนหมู่บ้านและรหัสกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่ถูกต้องและเป็นกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง ที่จัดตั้งขึ้นตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม

2) สำเนาสมุดบัญชีเงินฝากธนาคารที่รับโอนเงินหนึ่งล้านบาท และบัญชีเงินฝากอื่น ๆ ที่เป็นบัญชีเดิมและบัญชีปัจจุบันครบถ้วนทุกหน้าของสมุดที่มีข้อมูล

3) สำเนาระเบียบ หรือข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านหรือของกองทุนชุมชนเมืองที่เป็นปัจจุบัน และมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการ สมาชิก เงินทุน การเงินการบัญชี และการควบคุม ตรวจสอบ

4) บัญชีรายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่เป็นปัจจุบัน โดยมีกระบวนการได้มาซึ่งกรรมการและวาระการดำรงตำแหน่งที่เป็นไปตามระเบียบของกองทุนครบถ้วนทุกตำแหน่ง

5) บัญชีรายชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่เป็นปัจจุบัน โดยระบุชื่อ สกุล และที่อยู่ถูกต้อง

6) สำเนาบันทึกรายงานการประชุมที่มีมติการประชุมให้ขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล โดยมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม

7) สำเนาบัญชีและงบกำไรขาดทุน ปีที่ผ่านมาของกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง พร้อมรายละเอียด โดยมีความถูกต้องและครบถ้วนทางบัญชี มีหนี้ค้างชำระไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินกู้ทั้งหมด ซึ่งหากหนี้ค้างชำระเกินร้อยละ 15 แต่ไม่เกินร้อยละ 20 ต้องพิจารณาถึงความสามารถของคณะกรรมการและต้องไม่มีเงินขาดบัญชีพร้อมงบดุลหลังจากการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระแล้ว

8) แผนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง เมื่อได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้ว ทั้งแผนบริหารจัดการกองทุนฯ และแผนบริหารจัดการหนี้ หากมีหนี้ค้างหรือเงินขาดบัญชี

9) แผนที่ตั้งของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองที่แสดงชัดเจนและควรมีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ หรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ หรือสัญญาเช่า เป็นต้น

2.2.5.4 การยื่นขอจดทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนิติบุคคล

กองทุนหมู่บ้าน หรือกองทุนชุมชนเมืองที่มีความประสงค์ สามารถขอยื่นการจดทะเบียนกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมืองเป็นนิติบุคคลได้ที่เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล โดยมีแบบคำขอยื่นการจดทะเบียนพร้อมเอกสารประกอบการจดทะเบียนครบถ้วน

2.2.5.5 การตรวจสอบเอกสารและประเมินความพร้อมกองทุนที่ยื่นขอจดทะเบียนนิติบุคคล

- เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับตำบล ตรวจสอบเอกสาร และประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านที่ยื่นขอจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเบื้องต้น หากผ่านการประเมินให้ทำการรับรอง ทั้งนี้ หากไม่ผ่านให้กลับไปสู่กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดความพร้อมของกองทุนเสียก่อน

- เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับอำเภอ และอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอตรวจสอบเอกสาร และให้การรับรอง

- เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับจังหวัด และอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดตรวจสอบเอกสาร และให้การรับรอง

- ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธานอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านฯ ระดับจังหวัด ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่แทนนายทะเบียนกองทุนหมู่บ้านฯ ตามหนังสือ ที่ มท 0417.3/6120 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2549 ลงนามอนุมัติการจดทะเบียนนิติบุคคล

2.2.5.6 การออกหนังสือสำคัญแสดงการเป็นนิติบุคคลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อกองทุนหมู่บ้านได้รับการอนุมัติให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะนายทะเบียน จะออกหนังสือสำคัญแสดงการเป็นนิติบุคคลให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ความหมายของการบริหารจัดการ

Gulick และ Urwick (ชลิตา ศรมณี, 2553, หน้า 24-25) กล่าวว่าได้นำเสนอกระบวนการบริหารว่ามี 7 ขั้นตอนหรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า POSDCORB ซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนพื้นฐานของการศึกษาการบริหารประกอบด้วย

- 1) P = Planning การวางแผน หมายถึง การเตรียมการไว้ล่วงหน้าก่อนลงมือปฏิบัติจริง ๆ
- 2) O = Organizing การจัดการองค์การ หมายถึง การวางโครงสร้างการทำงานภายในองค์การ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 3) S = Staffing การจัดบุคคลเข้าทำงาน หมายถึง การจัดบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในตำแหน่ง เป็นภารกิจเกี่ยวกับบุคลากรทั้งหมดในเรื่องเกี่ยวกับการสรรหาการฝึกอบรม ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมของการทำงานที่ดี
- 4) D = Directing กองอำนวยการ หมายถึง เป็นภาระหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องทำการตัดสินใจ สั่งการ ออกคำสั่ง และควบคุมการทำงาน
- 5) CO = Coordinating ประสานงาน หมายถึง การเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของงานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ทำงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และพยายามสร้างระบบการติดต่อสื่อสาร และการสร้างกลุ่มทำงาน

6) R = Reporting การรายงานผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การรายงานสภาพการปฏิบัติงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เป็นการแสดงข้อเท็จจริง ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานตลอดจนการชี้แจงหรือประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

7) B = Budgeting การงบประมาณ หมายถึง การกำหนดการใช้จ่ายเงินในการบริหารงานตามแผนงาน ซึ่งมีขั้นตอนตั้งแต่การจัดเตรียม การอนุมัติ และการบริหารงานงบประมาณรวมถึงการวางแผน การคลัง การทำบัญชี และการควบคุม เพื่อให้มีการใช้จ่ายเงินตรงตามเป้าหมายของการบริหารที่กำหนดไว้

ดังนั้น องค์ประกอบพื้นฐานสำคัญของหน้าที่การบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผนเป็นกระบวนการทำหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจเลือกทางการทำงานที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมาย และการจัดองค์การเป็นการแสดงความสายงานบังคับบัญชาและกำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานของบุคลากรแต่ละแผนกหรือหน่วยงาน การนำ (Leading) เป็นกระบวนการทำหน้าที่เกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นทำงานมุ่งสู่เป้าหมายขององค์การเป็นสำคัญและการควบคุมเป็นกระบวนการที่มุ่งไปสู่การออกระเบียบ วิธีปฏิบัติในการทำกิจกรรมขององค์การให้ได้ผลลัพธ์ตามมาตรฐานงานและเป้าหมายที่องค์การพึงประสงค์

วิโรจน์ ก่อสกุล (2554, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหาร เป็นศาสตร์และศิลป์ที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบกล่าวคือมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่พึงเชื่อถือได้ การบริหารนั้นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปปรับใช้ให้เหมาะกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยทั่วไปปัจจัยพื้นฐานการบริหารมีอยู่ 4 อย่าง เรียกว่า 4M ดังนี้ Man (คน) Money (เงิน) Materials (วัสดุ) และ Management (การจัดการ) ในที่นี้ขออนุญาตกล่าวถึงใน 2 ส่วนคือ Man และ Money ได้แก่

Man หมายถึง บุคลากร ทรัพยากรบุคคลในองค์การ หรือประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด

Money หมายถึง เงิน ทรัพย์สิน งบประมาณขององค์การ หน่วยงานต่าง ๆ หรือเงินทุนที่ใช้เพื่อการดำเนินกิจการนั้น

Material หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุสิ่งของ อาคารสถานที่ และทรัพยากรอื่น ๆ นอกเหนือจากบุคคล เงิน

Management/Method หมายถึง วิธีการบริหาร รูปแบบการจัดการภายในองค์การ หน่วยงานนั้น

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550, หน้า 9-10) กล่าวว่า การบริหาร (Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “Adminestatrae” หมายถึง ช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนวยความสะดวก (Direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “Minister” ซึ่งหมายถึง การรับใช้หรือผู้รับใช้ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer หมายถึง การติดตามดูแลสิ่งต่าง ๆ

คำว่า การบริหาร ส่วนใหญ่ใช้ในภาครัฐหรือหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง เพื่อให้บริหารสาธารณะทั้งหลาย (Public services) แก่ประชาชน

คำว่า การจัดการ (Management) นิยมใช้ในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อมุ่งแสวงหากำไร (Profits) หรือกำไรสูงสุด (Maximum Profits) สำหรับผลประโยชน์ที่จะตกแก่สาธารณะถือเป็นวัตถุประสงค์รองหรือเป็นผลพลอยได้ (By Product) เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงแตกต่างจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสาธารณะทั้งหลาย (Public Services) แก่ประชาชน การบริหารภาครัฐทุกวันนี้หรืออาจเรียกว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจมากขึ้น เช่น การนำแนวคิดผู้บริหารสูงสุด หรือซีอีโอ (Chief Executive Officer) มาปรับใช้ในวงราชการ การบริหารราชการด้วยความรวดเร็ว การลดพิธีการที่ไม่จำเป็น การลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ และการจูงใจด้วยการให้รางวัลตอบแทน เป็นต้น นอกเหนือจากการที่ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจเข้ามารับสัมปทานจากภาครัฐ เช่น ให้สัมปทานโทรศัพท์มือถือ การขนส่ง เหล้า บุหรี่ ไร่ อย่างไรก็ดี ภาคธุรกิจก็ได้ทำประโยชน์ให้แก่สาธารณะหรือประชาชนได้เช่นกัน เช่น จัดโครงการคืนกำไรให้สังคมด้วยการลดราคาสินค้า ขายสินค้าราคาถูก หรือการบริจาคเงินช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.4.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

กล้า ทองขาว (2536, หน้า 65)

การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจความหมายหรือการนิยาม “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” จะช่วยให้ผู้ศึกษามองเห็นสาระสำคัญและขอบข่ายของเรื่องที่จะศึกษาชัดเจนขึ้น ต่อไปนี้จะเป็นการสำรวจการนิยามความหมายของคำ (term) “การนำนโยบายไปปฏิบัติ”

ผลงานวิชาการยุคบุกเบิกในหนังสือ Implementation ของเพรสแมน (Jeffrey L. Pressman) และวิลด์ฟสกี (Aaron Wildavsky) คือรายงานผลการศึกษาปัญหาการนำนโยบายการสร้างงานให้แก่ชนกลุ่มน้อยในนครโอคแลนด์ไปปฏิบัติ เมื่อปี 1973 ผลงานชิ้นนี้ในยุคหลัง ๆ มีผู้นำไปอ้างอิงมาก นักวิชาการทั้งสองได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าหมายถึง

“กระบวนการของปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้ก่อนหน้านั้นแล้ว กับการกระทำหรือปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่งให้บังเกิดผลไปตามนั้น” หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติ “คือความสามารถในการจัดการและประสานสิ่งที่จะกระทำให้บังเกิดผลในลักษณะที่เป็นลูกโซ่ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล ทั้งนี้ เพื่อให้ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำเป็นไปตามที่มุ่งหวังเอาไว้” (Pressman and Wildavsky, 1973, หน้า 21)

ในความหมายของเพรสแมนและวิลด์ฟสกีก็คือว่า จะต้องมีนโยบายเกิดขึ้นก่อนแล้วจึงจะมีการนำไปปฏิบัติซึ่งศุภชัย ยาวะประภาสได้ขยายความในเรื่องนี้ไว้ในหนังสือ “นโยบายสาธารณะ” ว่า

การนำนโยบายไปปฏิบัติในทฤษฎีของเพรสแมนและวิลด์ฟสก็ไม่ใช่การสร้างเงื่อนไขแรกเริ่ม แต่เป็นการดำเนินงานภายหลังที่มีเงื่อนไขแรกเริ่มเกิดขึ้นแล้ว (ศุภชัย ยาวะประภาช 2533: หน้า 90)

ผลงานอีกชิ้นหนึ่งเป็นบทความที่พิมพ์เผยแพร่ในปี 1975 ของแวน มีเตอร์ (Donal S. Van Meter และ แวน ฮอร์น (Carl E. Van Horn) ชื่อ The Policy Implementation Press : A Conceptual Framework) ผู้เขียนได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ไม่ต่างกันมากนักกับทฤษฎีของเพรสแมนและ วิลด์ฟสก็ แต่นักวิชาการทั้งสองพยายามเสนอความหมายของคำนี้ให้เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น กล่าวคือ การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง “การดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรงตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ได้ตัดสินใจกระทำไว้ก่อนหน้านี้แล้ว” (Van Meter and Van Horn 1975, หน้า 445-448)

นักวิชาการที่มองการนำนโยบายไปปฏิบัติแตกต่างจากที่กล่าวมาแล้ว คือ บาร์แดช (Eugene Bardach) ซึ่งมองว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการทางการเมือง และเห็นว่ากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเกมการต่อสู้ โดยให้ความหมายว่า “การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ กระบวนการของกลยุทธ์ที่แสดงการปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มผลประโยชน์ทั้งหลายในอันที่จะต่อสู้เพื่อให้ได้มา ซึ่งการบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตน ซึ่งเป้าหมายที่กลุ่มเหล่านี้ต้องการให้เกิดขึ้นอาจสอดคล้อง หรือไปกันได้หรือไม่ได้ กับเป้าหมายตามอาณัติ (mandate) ของนโยบาย” (Bardach, 1980: หน้า 9)

แบร์เรตต์ (Susan Barrett) และฟัดจ์ (Colin Fudge) ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มี มุมมองไกลออกไปกว่าที่กล่าวมาแล้ว กล่าวคือ นักวิชาการทั้งสองเห็นว่าการพิจารณาเรื่องของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะดูเฉพาะการผลักดันให้นโยบายบังเกิดผลเพียงด้านเดียวคงไม่ได้ แต่การพิจารณาความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติควรจะหมายถึงความรวมถึงการสังเกตปรากฏการณ์เป็นจริงที่เกิดขึ้น หรือถูกกระทำให้เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเป็นการแสวงหาคำอธิบายว่า มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ปรากฏการณ์หรือการกระทำนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร เพราะเหตุใด ศูนย์กลางความสนใจ การนำนโยบายไปปฏิบัติในทฤษฎีนี้จะอยู่ที่ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกกระทำ (what is done) จุดสนใจของการมองในแนวทางนี้จึงอยู่ที่การกระทำหรือความเคลื่อนไหวของกลุ่ม ของบุคคลและผู้มีหน้าที่กำหนดพฤติกรรมกระทำนั้น นอกจากนี้ การนำนโยบายไปปฏิบัติยังสนใจที่จะตรวจสอบระดับการปฏิบัติว่า มีความสัมพันธ์กับสาระนโยบายอย่างไร มีใช้การตรวจสอบเพียงการคาดคะเน มุมมองการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่นี้เป็นการวิเคราะห์การสนองตอบต่อข้อผูกพันตามอุดมการณ์ของนโยบาย เป็นการวิเคราะห์แรงกดดันจากสภาพแวดล้อมและแรงกดดันจากหน่วยงานหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่พยายามจะเข้าไปมีอิทธิพลหรือเข้าไปควบคุมการกระทำนั้น (Barret and Fudge 1981: หน้า 12-13)

สำหรับ เควด (E.S. Quade) มองการนำนโยบายไปปฏิบัติต่างจากท่านอื่น ๆ เล็กน้อย กล่าวคือ เควด มองการนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะของกระบวนการเปลี่ยนไปตามแผนโดยให้คำ นิยามว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง “กระบวนการจัดการกับแบบแผนการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงโดยตรงตามอาณัติของนโยบาย โดยยอมรับต่อ ข้อกำหนดที่เกิดขึ้นจากการที่ได้มีการตัดสินใจไปก่อนแล้ว นั่นคือ

การนำนโยบายไปปฏิบัติจะเริ่มเกิดขึ้นภายหลังที่มีการตัดสินใจยอมรับวิธีปฏิบัติเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ไปแล้ว” (Quade, 1982: หน้า 305)

นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ เช่น ซาบาเตียร์ (Paul Sabatier) และแมสมาเนียน (Daniel Mazmanian) ซึ่งมองว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ “การนำเอานโยบายพื้นฐานทั่วไป กฎหมาย คำสั่งของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี หรือ คำพิพากษาของศาลไปดำเนินการให้บรรลุผล” (Sabatier and Mazmanian 1980: หน้า 538-560) และ อเล็กซานเดอร์ (Emest R. Alexander) เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ “การนำชุดการปฏิบัติ ซึ่งเป็นแผนการทำงานที่มุ่งส่งผลไปยังผู้ที่ตั้งใจจะให้ได้รับประโยชน์จากนโยบายเป็นการเฉพาะ และเป็น การปฏิบัติในภาคสนาม” (Alexander 1985: หน้า 413) เป็นต้น แต่การให้ความหมายของนักวิชาการ เหล่านี้ก็ถือได้ว่ายังคงมีลักษณะและมีขอบข่ายไม่แตกต่างกันที่ได้เสนอไว้ข้างต้นแล้ว

การสำรวจผลงานวิชาการด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติของนักวิชาการไทยร่วมสมัยพบว่า นักวิชาการ 2 ท่าน ได้กล่าวถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้อย่างน่าสนใจดังนี้

ศุภชัย ยาวะประภาช (2530, หน้า 1) นโยบายสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทไม่ว่า จะเป็นระดับใด ในหน่วยงานใด ล้วนมีกำเนิดมาจากความคิดอันเป็นกรอบนำทางว่า ควรจะทำอะไร ที่ไหน และอย่างไร หากปราศจากความคิดที่ชัดเจน การกระทำที่ตามมาคงปราศจากทิศทางที่ แน่นนอน ชัดเจน ในการดำเนินกิจการของรัฐบาล ความคิด หรือเจตนาธรรมณ์ ก็เกิดขึ้นก่อน เช่นเดียวกัน จากนั้นค่อย ๆ พัฒนาชัดเจนขึ้น กลายเป็นกรอบกำหนดทิศทาง และแนวดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล ซึ่งในความหมายกว้าง ๆ ก็คือ นโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายสาธารณะนั่นเอง

วรเดช จันทรศร (2540, หน้า 3) กล่าวว่า "การนำนโยบายไปปฏิบัติ" จะเป็นที่ สอดคล้องกันใน หมู่่่นักวิชาการชั้นนำทางด้านนี้ ที่ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไป ปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่า "องค์กร บุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำ และกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุ ไว้หรือไม่แค่ไหนเพียงใด" หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไป ปฏิบัติ ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของ "ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญ ทั้งหมดสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้" โดยได้สรุปว่า การศึกษาการนำนโยบายไป ปฏิบัติเป็นการแสวงหาวิธีการ และแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติงาน ในโครงการให้ดีขึ้น เนื้อหาสาระของการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเน้นการแสวงหาคำอธิบาย เกี่ยวกับปรากฏการณ์ หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ภายในกระบวนการของ การนำนโยบายไป ปฏิบัติ (Implementation processes) เพื่อที่จะศึกษาบทเรียนพัฒนาแนวทางและสร้างกลยุทธ์เพื่อที่จะ ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเมื่อพิจารณาความหมายว่า เป็นกิจกรรม หรือมองทางด้านการปฏิบัติ น่าจะหมายถึง “กระบวนการจัดการและการประสานกิจกรรม เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึง

ประสงค์ ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์กรภาครัฐ หรือเอกชน”

ส่วนการให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติในเชิงศาสตร์ภายใต้กรอบการวิเคราะห์นโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง “การแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ ปราบกฎการณ์เป็นจริงที่เกิดขึ้นใน กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเป็นบทเรียนและพัฒนาแนวทาง สร้างกลยุทธ์ เพื่อเพิ่มพูน ศักยภาพและความสามารถขององค์กร และกลุ่มบุคคลที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ให้สามารถจัดการและ ประสานกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวมทั้งสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาที่เป็น อุปสรรคต่อการบรรลุผลสำเร็จของนโยบาย”

2.4.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่ต้องมีปัจจัยหลายอย่างมาเกี่ยวข้องเพราะผู้กำหนด นโยบาย และผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นคนละส่วนกันดังเช่นที่ Peter Hupe กล่าวว่า นโยบายเกิดจาก ส่วนยอดแต่ได้รับการปฏิบัติโดยส่วนล่างสุด (Policy was made at the top and implemented at the bottom) ความจริงตรงนี้ทำให้เราพบว่าความห่างกันในกระทำเช่นว่านี้ทำให้มีตัวแปรต่างๆ เข้ามา แทรกได้มากมาย Randall Ripley และ Grace Franklin กล่าวว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไป ปฏิบัติแบ่งได้เป็น 5 ประการด้วยกันได้แก่

1) มีผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ ๆ จำนวนมาก

ผู้เกี่ยวข้องเช่นว่านี้จะมีตั้งแต่ระดับสูงสุดถึงระดับล่างสุดดัง Hupe กล่าวมา และอาจมีทั้ง ผู้ที่ต้องเกี่ยวข้อง โดยความจำเป็นตามระบบ หรือโดยความสมัครใจอาจเกี่ยวข้องได้ทั้งทางบวก หรือ ทางลบต่อนโยบายก็ได้ทั้งสิ้น

2) ผู้เกี่ยวข้องล้วนมีวัตถุประสงค์หลากหลาย

สืบเนื่องมาจากการมีผู้เกี่ยวข้องมากมาย ผู้เกี่ยวข้องแต่ละคนแต่ละชั้นตอนล้วนมีความ ต้องการจากนโยบายแตกต่างกันไป ความต้องการที่กระจัดกระจาย และไม่สอดคล้องกัน ซึ่งเกิดมาจาก ความมุ่งหวังของแต่ละคน แต่ละกลุ่มล้วนมีผลประโยชน์ตามแนวทางของตน ทำให้เป็นปัญหาต่อ การปฏิบัติที่จะหาทางตอบสนองความต้องการเหล่านั้นให้ครบถ้วนได้ การเจรจาประนีประนอมจะ เข้ามามีบทบาทมาก ในการหาทางออกในกรณีนี้

3) การขยายตัวของโครงการต่าง ๆ ของรัฐ

กาลเวลาที่ผ่านไปทำให้สังคมมีการพัฒนาขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เป็นแรงผลักดันให้นโยบาย ของรัฐต้องขยายตัวให้สนองต่อสังคมให้ได้ ดังนั้นจะพบความจริงว่างบประมาณของรัฐจะขยายตัวขึ้น ทุกปี การเติบโตของนโยบายทำให้เกิดความซับซ้อนในการปฏิบัติมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี และพัฒนาการที่สูงขึ้นของสังคม

4) ต้องอาศัยหน่วยงานจากหลายหน่วยหลายสังกัด และหลายระดับ

ดังที่ Hupe กล่าวไว้ นโยบายเกี่ยวพันตั้งแต่ระดับสูงสุดถึงล่างสุด ดังนั้นการปฏิบัติจึงต้องมีทั้งหน่วยงานระดับสูงถึงระดับล่างเข้ามาเกี่ยวข้องตามบทบาทของแต่ละระดับ และการที่มีผู้เกี่ยวข้องมากมายทำให้ต้องมีหน่วยเกี่ยวข้องหลายหน่วยเราจะพบได้ว่าไม่เคยมีนโยบายของรัฐบาลนโยบายใดที่จะสามารถดำเนินการได้โดยหน่วยหนึ่งหน่วยใดเพียงหน่วยเดียวไม่ว่าหน่วยนั้นจะมีกำลังอำนาจเพียงใดก็ตามความร่วมมือกันของหน่วยทั้งหลายอาจเกิดจากการร่วมกันดำเนินงาน การให้ความช่วยเหลือตามความจำเป็นหรือเป็นการให้ข้อมูลเพียงเล็กน้อยก็ตาม

5) มีปัจจัยที่อยู่นอกการควบคุมได้หลายปัจจัย

การนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องอาศัยปัจจัยจำนวนมากเข้ามาเกี่ยวข้องหลาย ๆ ปัจจัย อยู่ใน การควบคุมหรือวางแผนได้ เช่น เรื่องบุคลากร เงิน เวลา เป็นต้น แต่ขณะเดียวกัน ก็มีอีกหลาย ๆ ปัจจัยที่อยู่นอกการควบคุมได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างฉับพลัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความผันผวนทางเศรษฐกิจ เหตุการณ์ทางธรรมชาติ เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้เป็นเหตุบังเอิญโอกาสที่นโยบายจะประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นการเตรียมข้อมูลที่รอบคอบและครอบคลุมให้มากที่สุดอาจช่วยลดปัญหาความไม่แน่นอนลงได้บ้าง แต่คงป้องกันได้ไม่ทั้งหมดแน่

2.5 แนวคิดการประเมินผลการปฏิบัติงาน

วันชัย มีชาติ (2553, หน้า 20) กล่าวว่า นักวิชาการที่ให้ความหมายของการประเมินผลการปฏิบัติงานไว้ดังนี้ คือ

Kozo Ochiai ให้ความหมายว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่ผู้บริหาร ประเมินและรายงานเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานในเรื่องผลงาน ความตั้งใจ ความสามารถ ศักยภาพในการพัฒนา ในอนาคต รวมถึงคุณภาพของพนักงาน

Margaret Attwood and Stuart Dimmock นิยามการประเมินผลการปฏิบัติงานว่า เป็นกระบวนการ ในการประเมินคุณค่าของบุคคลที่มีต่อองค์การ

Douglas McGreger กล่าวว่า การประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยส่วนใหญ่จะถูกมองว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่งของการบริหารงานบุคคล แต่ถูกนำมาใช้ในจุดประสงค์ในด้านการบริหารแล้วกลายเป็น ส่วนหนึ่งของกลยุทธ์การจัดการ เป็นเหตุผลชัดเจนที่ทำให้แต่ละบุคคลนำความพยายามของเขาไปสู่ เป้าหมายขององค์การ ฝ่ายบริหารจะต้องบอกให้พวกเขาว่าจำเป็นต้องทำอะไรและจะต้องวินิจฉัยว่า เขาทำได้ดีแค่ไหน รวมไปถึงการให้รางวัลหรือลงโทษไปตามนั้นอย่างสอดคล้องกัน

สรุปได้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการในการวัดหรือการประเมินคุณค่าของ บุคคลที่มีต่อองค์การ โดยพิจารณาถึงผลงาน ความรู้ ความสามารถ ตามตั้งใจ ตลอดจนศักยภาพของ พนักงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานมักจะกระทำโดยผู้บริหาร และนำไปใช้ในการให้รางวัลความดี ความชอบแก่พนักงานและการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์การ

2.6 แนวคิดทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยม

ทัลคอตท์ พาร์สัน (Talcott Parson) ค.ศ. 1902–1979 นักสังคมวิทยา ชาวอเมริกัน เป็นนักทฤษฎีคนสำคัญที่ทำให้ทฤษฎีโครงสร้าง-หน้าที่นิยม เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางจนเป็นทฤษฎีหลักของสังคมวิทยาทฤษฎีหนึ่ง แนวความคิดที่สำคัญ คือ

1) แนวความคิดเกี่ยวกับองค์การทางสังคม มนุษย์เข้าไปอยู่ในสังคมและรวมกัน เป็นองค์การด้วยความสมัครใจ การตัดสินใจกระทำทางสังคมของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ ระหว่าง ผู้กระทำ (Actor) เป้าหมาย (Goals) วิธีการที่เลือกใช้ (Means) สถานการณ์ที่ผู้กระทำต้องเลือกวิธีใดวิธีหนึ่ง (Situational Conditions) และตัวกำหนดเชิงบรรทัดฐาน คือ บรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยม และความคิดต่าง ๆ ที่ผู้กระทำนำมาใช้เพื่อเลือกวิธีการที่จะให้บรรลุเป้าหมาย

2) แนวความคิดเรื่องระบบการกระทำ ระบบการกระทำเกิดขึ้นจากการที่ผู้กระทำแสดงบทบาทตามสถานภาพที่ดำรงอยู่ สถานภาพและบทบาทเหล่านี้จะประสานสัมพันธ์กันในรูปแบบของระบบต่าง ๆ อันเป็นระบบการกระทำระหว่างกัน (System of Interaction) ประกอบด้วยผู้กระทำจำนวนมาก ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทที่รวมกัน เรียกว่า ระบบสังคม แต่การตัดสินใจในการกระทำทางสังคมของบุคคลก็ยังคงเป็นเช่นเดิม คือ เกี่ยวข้อง กับการตัดสินใจเลือกวิธีการไปสู่เป้าหมาย ภายใต้กฎระเบียบหรือบรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ความคิดต่าง ๆ และจะต้องนำสภาพการณ์ ต่าง ๆ เข้ามาพิจารณาด้วย ที่สำคัญ คือ ระบบย่อยของสังคม ความต้องการจำเป็นเชิงหน้าที่แบบแผนต่าง ๆ ของตัวแปร กระบวนการทางสังคม และลักษณะที่สำคัญของระบบสังคม

3) แนวความคิดเรื่องความจำเป็นพื้นฐานของระบบสังคม ระบบการกระทำ ทางสังคมมีความต้องการจำเป็นพื้นฐาน 4 ประการ คือ การบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) การปรับตัว (Adaptation) การบูรณาการหรือผสมผสานส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (Integration) และการจัดการกับความตึงเครียดโดยใช้กฎระเบียบต่าง ๆ (Latency)

4) แนวความคิดเรื่องลำดับชั้นของข่าวสารในการควบคุมระบบสังคม เนื่องจากระบบย่อยของสังคมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน จึงต้องมีลำดับชั้นของการควบคุม ข่าวสาร เพื่อให้ความสัมพันธ์ประสานกลมกลืนกัน โดยระบบวัฒนธรรมจะควบคุมข่าวสารของระบบสังคม ระบบสังคมจะควบคุมระบบข่าวสารของระบบบุคลิกภาพ ระบบบุคลิกภาพจะ ควบคุมข่าวสารของระบบอินทรีย์ตามลำดับ

5) แนวความคิดเรื่องสื่อกลางการแลกเปลี่ยน (Generalized Symbolic Media of Exchange) ระบบย่อยของระบบสังคมจะมีความสัมพันธ์ ทั้งภายในระบบและระหว่างระบบโดยมีข่าวสารเป็นสื่อสัญลักษณ์กลางในการแลกเปลี่ยน ซึ่งกระทำได้หลายแนวทาง เช่น

5.1) การแลกเปลี่ยนระหว่างระบบโดยใช้สื่อเป็นสัญลักษณ์ เช่น อำนาจ อิทธิพลและความผูกพัน

5.2) การแลกเปลี่ยนภายในระบบใดระบบหนึ่ง มีลักษณะเช่นเดียวกับการ แลกเปลี่ยนระหว่างระบบ

5.3) การแลกเปลี่ยนหน้าที่เฉพาะของแต่ละระบบ เช่น การปรับตัว การบรรลุ เป้าหมาย จะเป็นตัวกำหนดสื่อกลางที่จะใช้ในระบบหรือระหว่างระบบ

6) แนวความคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดจากกระบวนการความสัมพันธ์เกี่ยวกับข่าวสาร พลังงานภายในระบบ และพลังงานระหว่างระบบต่าง ๆ ถ้าหากมีข่าวสารและพลังงานมากเกินไป จะทำให้มีข่าวสารหรือพลังงาน เป็นผลออกของระบบมากเกินไป ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมขึ้น เช่น ถ้าคนในสังคม มีเหตุจูงใจมากจะทำงานหรือแสดงบทบาทมาก และอาจทำให้ตนเองเกิดการจัดระเบียบ บทบาท บรรทัดฐาน และระบบค่านิยมของสังคมใหม่ แต่ถ้าหากมีข่าวสารหรือพลังงานน้อยเกินไป เช่น ถ้าคนในสังคมมีค่านิยมขัดแย้งกัน จะทำให้เกิด การขัดแย้งทางบรรทัดฐานหรือเกิดการเสถียรระเบียบขึ้น ก็จะส่งผลต่อระบบบุคลิกภาพและระบบอินทรีย์ ดังนั้น การควบคุมข่าวสาร จึงเป็นทั้งแหล่งที่จะทำให้เกิดดุลยภาพและเกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมขึ้นได้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมควรเป็นแบบวิวัฒนาการ เพราะเหตุผลที่สำคัญ คือ

- 6.1) ทำให้เกิดการจำแนกความแตกต่างระหว่างระบบย่อยของสังคม
- 6.2) ทำให้เกิดการจำแนกความแตกต่างในแต่ละระบบย่อยของสังคม
- 6.3) ทำให้เกิดการเร่งในเรื่องบูรณาการของสังคม เกิดหน่วยหรือโครงสร้างด้านบูรณาการใหม่ ๆ
- 6.4) ทำให้ระบบย่อยของสังคมสามารถดำรงอยู่ได้

2.7 แนวทางการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน

มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน โดยการให้สินเชื่อกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้รับการจัดชั้นเป็นกองทุนระดับ A และ B จากสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทพ.) กองทุนละไม่เกิน 1 ล้านบาท โดยมีเงื่อนไขไม่ให้กองทุน Refinance หนี้เดิมเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานให้กับกองทุน กำหนดวงเงิน 60,000 ล้านบาท ประกอบด้วยวงเงินสินเชื่อของธนาคารออมสิน 30,000 ล้านบาท และวงเงินสินเชื่อของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 30,000 ล้านบาท โดยกองทุนต้องมีหลักฐานการขอสินเชื่อจากสมาชิกกองทุน เพื่อประกอบการเบิกเงินกู้จากธนาคารออมสิน หรือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

2.7.1 ประกาศคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2558 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้สนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ ระดับหมู่บ้าน ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 โดยให้สินเชื่อกับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองที่ได้รับการจัดชั้นเป็นกองทุนระดับดีมาก (A) และระดับดี (B) ตามผลการประเมินศักยภาพการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในปี 2555 กองทุนละ

ไม่เกิน 1 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับให้สมาชิกกู้ยืม ในวงเงิน 60,000 ล้านบาท โดยให้ธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ให้สินเชื่อแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกำหนดระยะเวลา 7 ปี โดยในปีที่ 1-2 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ต่อปี โดยรัฐบาลชดเชยให้สถาบันการเงินตามต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) ที่เกิดขึ้นจริง และในปีที่ 3-7 อัตราดอกเบี้ยเท่ากับต้นทุนทางการเงินบวกด้วยร้อยละ 1.0 ต่อปี อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 (5) และ (6) ประกอบมาตรา 19 (16) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 จึงประกาศไว้ ดังนี้

1) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถขอรับการสนับสนุนสินเชื่อตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ได้จากธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) โดยกำหนดระยะเวลาการยื่นคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารได้ตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2558

2) คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ประสงค์จะขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารให้เป็นไปตามเอกสารประกอบแนบท้ายประกาศนี้

3) เงื่อนไขขั้นตอนการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร การตรวจสอบคุณสมบัติการอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร การเปิดบัญชี และการโอนเงิน ตลอดจนการรายงานข้อมูลให้เป็นไปตามเอกสาร ประกอบแนบท้ายประกาศนี้

2.7.2 เอกสารประกอบแนบท้ายประกาศ

1) คุณสมบัติการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร

1.1) เป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีผลการประเมินศักยภาพการดำเนินงาน ปี 2555 ของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) ในระดับดีมาก (A) และระดับดี (B)

1.2) ผ่านการพิจารณาศักยภาพและความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อจากธนาคาร

2) หลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร

2.1) จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

2.2) เป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ขอรับการสนับสนุนการเพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ระยะเวลาที่ 3

2.3) มติที่ประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเห็นชอบให้ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร โดยต้องมีจำนวนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และมีมติด้วยเสียงข้างมากของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม

2.4) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่มีเงินขาดบัญชี (เงินขาดหายจากระบบบัญชี/การยกยอกเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งนี้ กรณีมีเงินขาดบัญชี แต่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ดำเนินการติดตามแก้ไขปัญหา หรืออยู่ระหว่างฟ้องร้องดำเนินคดี ธนาคารสามารถพิจารณาสนับสนุนสินเชื่อตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านได้ตามความเหมาะสม)

2.5) มีหนี้ค้ำชำระเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (หนี้ที่สมาชิกคงค้างไม่ชำระคืนตามสัญญาที่กำหนด) ไม่เกินร้อยละ 8 ของวงเงินกู้ยืม ทั้งนี้ กรณีมีหนี้ค้ำชำระเกินกว่าร้อยละ 8 แต่ไม่เกินร้อยละ 15 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้องจัดทำแผน หรือกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระเป็นลายลักษณ์อักษร

2.6) มีการจัดทำงบการเงินของปีที่ผ่านมา และสามารถตรวจสอบได้

3) เงื่อนไขการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร

3.1) ธนาคารให้การสนับสนุนสินเชื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกำหนดระยะเวลา 7 ปี นับจากวันลงนามในนิติกรรมสัญญา และดำเนินการทำนิติกรรมสัญญาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 อัตราดอกเบี้ย ดังนี้

3.1.1) ปีที่ 1-2 ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ต่อปี

3.1.2) ปีที่ 3-7 ในอัตราดอกเบี้ยเท่ากับต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) บวกด้วยร้อยละ 1.0 ต่อปี

3.2) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้การสนับสนุนสินเชื่อให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อการลงทุนสร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ มีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 7 ปี โดยมีอัตราดอกเบี้ย ดังนี้

3.2.1) สินเชื่อที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับจากธนาคาร ในปีที่ 1-2 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ต่อปี

3.2.2) สินเชื่อที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับจากธนาคาร ในปีที่ 3-7 อัตราดอกเบี้ยเท่ากับต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) บวกด้วยร้อยละ 1.0 ต่อปี ทั้งนี้ หากมีการชำระคืนเงินของสมาชิกภายในระยะเวลา 7 ปี ตามข้อ 3.1 และกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง มีความประสงค์ปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกรายเดิมหรือรายใหม่ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถดำเนินการพิจารณาสินเชื่อให้สมาชิกได้ ภายใต้คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด

3.3) การกู้ยืมเงิน

3.3.1) สมาชิกรายบุคคลไม่เกินรายละ 30,000 บาท กรณีอนุมัติกู้รายใดเกินกว่าวงเงินที่กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เรียกประชุมสมาชิกเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินรายละ 75,000 บาท

3.3.2) สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นนิติบุคคล หรือกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นหน่วยงานของรัฐรับรอง ตามระเบียบข้อบังคับที่กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแต่ละแห่งกำหนด อนุมัติได้ไม่เกินกลุ่มละ 100,000 บาท กรณีอนุมัติกู้กลุ่มใดเกินกว่าวงเงินที่กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเรียกประชุมสมาชิกเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกลุ่มละ 300,000 บาท

3.3.3) สมาชิกที่มีความประสงค์กู้ยืมเงินทุนเพื่อการลงทุน สร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ตามมาตราการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน จะต้องจัดทำหลักฐานการขอสินเชื่อเสนอ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.3.4) ไม่สนับสนุนสินเชื่อสำหรับสมาชิกที่ต้องการก่อหนี้ใหม่ ชดใช้หนี้เก่า (Refinance)

3.3.5) กรณีที่สมาชิกกู้ยืมเงินมิได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้กู้ยืมเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรให้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้เต็มจำนวนได้ โดยทันที กรณีที่ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเห็นว่า กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ดำเนินการในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หรือกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่ปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาสั่ง ระงับการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หรือให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองชดใช้ หรือให้ ส่งคืนเงินที่เบิกจ่ายไปแล้ว โดยให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.3.6) การกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้ หรือเงินยืม ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย/กลุ่ม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงลักษณะของ การประกอบอาชีพของสมาชิกเป็นสำคัญ

3.3.7) การขอสนับสนุนสินเชื่อโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นผู้ค้ำประกันตามแนวทางที่ธนาคารกำหนด

3.3.8) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีสิทธิได้รับสินเชื่อจากธนาคารแห่งใดแห่งหนึ่ง เท่านั้นและหากได้รับการปฏิเสธ หรือชะลอการอนุมัติจากธนาคาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถยื่นขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารแห่งใหม่ได้ โดยสามารถใช้มติการประชุมประชาคม สมาชิกเดิม ในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารแห่งใหม่ได้ และจัดทำแบบคำขอสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารแห่งใหม่ต่อไป

4. ขั้นตอนการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร

4.1) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามมาตราการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้สมาชิกทราบ

4.2) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความต้องการในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร สามารถติดต่อขอรับคู่มือและแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อ (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด) ได้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หรือธนาคารออมสินทุกสาขา

4.3) สมาชิกที่มีความสนใจและมีความต้องการเงินทุนตามมาตราการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านจัดทำแบบขอสินเชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (แบบขอสินเชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) เสนอขอสินเชื่อกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.4) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประชุมสมาชิก เพื่อแจ้งรายละเอียดและขอมติเห็นชอบให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดำเนินการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธนาคารโดยมัติที่ประชุมสมาชิกเห็นชอบให้ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารต้องมีเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม

4.5) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จัดทำแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด) และจัดเตรียมเอกสารประกอบ ดังนี้

4.5.1) แบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด)

4.5.2) หลักฐานการขอสินเชื่อจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.5.3) ทะเบียนการขอสินเชื่อของสมาชิกฯ และรายละเอียดประกอบการขอสินเชื่อของสมาชิกฯ (ตามแบบฟอร์มที่ สทบ. กำหนด)

4.5.4) สำเนาหนังสือสำคัญแสดงการเป็นนิติบุคคล

4.5.5) สำเนาบันทนาการการประชุมสมาชิกที่มีมติให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร

4.5.6) สำเนางบการเงินของปีที่ผ่านมา

5. การตรวจสอบคุณสมบัติ และการอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร

5.1) ธนาคารตรวจสอบคุณสมบัติของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จากแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด) และเอกสารประกอบ โดยธนาคารจัดส่งสำเนาแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร พร้อมเอกสารประกอบการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สาขา ทั้งนี้ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด ให้ธนาคารติดต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมารับเอกสารเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาศักยภาพให้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดต่อไป

5.2) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้องนำหลักฐานการขอสินเชื่อของสมาชิก เพื่อประกอบการขอสินเชื่อจากธนาคาร

5.3) ธนาคาร วิเคราะห์เงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของแต่ละธนาคาร โดยคำนึงถึง

5.3.1) กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิก

5.3.2) ความสามารถในการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5.3.3) ความโปร่งใสและระบบการควบคุมภายใน

5.3.4) ข้อร้องเรียน การฟ้องร้องดำเนินคดี

5.4) ธนาคารแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5.4.1) กรณีผ่านการอนุมัติ ธนาคารติดต่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมาทำสัญญาเงินกู้

5.4.2) กรณีไม่ผ่านการอนุมัติ ธนาคารติดต่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมารับเอกสารเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาศักยภาพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ต่อไป

6. การเปิดบัญชี และการโอนเงิน

6.1) กรณีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารออมสิน ให้เปิดบัญชีกู้ยืม บัญชีที่ 3 ภายใต้ชื่อบัญชี “กทบ.....หมู่..... (มาตรการส่งเสริมฯ)”

6.2) กรณีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ให้เปิดบัญชีกู้ยืม บัญชีที่ 3 ภายใต้ชื่อบัญชี “กทบ..... (ภายใต้มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน)”

6.3) ธนาคารโอนเงินเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (บัญชีที่ 3) และโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามหนังสือสั่งจ่ายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลผลการพิจารณาสินเชื่อเข้าสู่ระบบสารสนเทศของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

6.4) สมาชิกนำเงินไปใช้ เพื่อการลงทุน สร้างงาน สร้างรายได้ ทั้งนี้ ในการอนุมัติและโอนเงินสินเชื่อตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านทุกครั้ง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องนำหลักฐานการขอสินเชื่อจากสมาชิก และทะเบียนการขอสินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พร้อมรายละเอียดประกอบจัดส่งให้ธนาคาร เพื่อให้ธนาคารดำเนินการโอนเงินให้กับสมาชิกต่อไป

7. การรายงานข้อมูล

7.1) ธนาคารจัดส่งสำเนาแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด) พร้อมเอกสารประกอบ ให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

7.2) สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บันทึกข้อมูลการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารเข้าสู่ระบบสารสนเทศของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

7.3) สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประมวลผลข้อมูลการขอรับการสนับสนุนฯ และข้อมูลการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อจากธนาคาร

7.4) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ได้รับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารรายงานผลการดำเนินงาน ให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สาขาตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

7.5) สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ติดตามประเมินผลและรายงานสรุปผลการดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) และรัฐบาลทราบ

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภรณ์ญ พิเรนทร ได้ศึกษาวิจัย เมื่อ ปี พ.ศ. 2551 เรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการจำแนกตามตัวแปรพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ และระดับการศึกษา แตกต่างกันทำให้มีส่วนร่วมในโครงการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เพศ อายุ รายได้ แตกต่างกันทำให้มีส่วนร่วมในโครงการไม่แตกต่างกัน ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การส่งคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านส่งเงินล่าช้ากว่ากำหนด รongลงมา คือไม่ได้รับความร่วมมือในการเข้าร่วมประชุม ข้อเสนอแนะ คือ ควรยืดระยะเวลาในการคืนเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จาก 1 ปี เป็น 2 ปี รongลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทัศนคติซึ่งกันและกัน

กาญจนา สวัสดิ์ ได้ศึกษาวิจัย เมื่อ ปี พ.ศ. 2554 เรื่อง “ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตำบลลำพูน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี” พบว่า สมาชิก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี สมรสแล้ว การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพเกษตรกร มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 1,0001 - 20,000 บาท สมาชิกในครอบครัว 3-4 คน เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 1-2 ปี ใช้บริการกองทุนหมู่บ้านมากกว่า 6 เดือนต่อครั้ง รู้จักกองทุนหมู่บ้านจากผู้นำชุมชน และการใช้บริการด้านการกู้ยืม ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ตำบลลำพูน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการกำหนดกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ข้อมูลพื้นฐานของสมาชิกกองทุนทุกด้าน ยกเว้นเพศทำให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านตำบลลำพูน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จริยา วงศ์กำแหง ได้ศึกษาวิจัย เมื่อ ปี พ.ศ. 2551 เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี” พบว่า

1. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี มีประสิทธิภาพสูง ร้อยละ 10.44 ประสิทธิภาพปานกลาง ร้อยละ 19.28 และประสิทธิภาพต่ำ ร้อยละ 70.28
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี คือ
 - 1) ปัจจัยด้านคณะกรรมการ ได้แก่ ภาวะผู้นำของคณะกรรมการ ประสบการณ์ในการบริหารกลุ่ม ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน
 - 2) ปัจจัยด้านสมาชิกกองทุน ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิก และ

3) ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกองทุน ปัจจัยทั้งหมดนี้มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ของกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี ได้ร้อยละ 47.6

3. ปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ สมาชิกไม่ชำระเงินคืนตามสัญญา คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการ จำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ขยายระยะเวลาการส่งคืนเงินกู้ จัดอบรมด้านการบริหารจัดการให้กับคณะกรรมการกองทุน และจัดสรรเงินกู้ยืมเพิ่มขึ้น

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษามาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือแบบเป็นทางการ (Structured interview of formal interview) เป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

- 3.1 กลุ่มเป้าหมายการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิธีการวิจัย (methodology) โดยการใช้กระบวนการวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ในครั้งนี้ ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายการวิจัย โดยมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน ได้แก่

- 1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 15 คน ประกอบด้วยประธานกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 1 คน และกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 14 คน
- 2) สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 5 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือแบบเป็นทางการ (Structured interview of formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดแน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้แบบเดียวกัน เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended)

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้า โดยมิขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ติดต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เพื่อนัดวัน เวลา และสถานที่ที่จะสัมภาษณ์
- 2) จัดเตรียมเครื่องมือ และอุปกรณ์ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และเครื่องบันทึกเทป
- 3) ดำเนินการสัมภาษณ์ ตามแบบสัมภาษณ์ โดยเป็นการสื่อสารโต้ตอบแบบสองทาง และเปิดโอกาสให้ผู้สัมภาษณ์เป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น โดยบันทึกเสียง ในขณะที่สัมภาษณ์
- 4) ถอดเทปการสัมภาษณ์ทุกคำพูดและส่งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อความเที่ยงตรงของข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำเอาข้อมูลหลังจากที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และถอดเทปการสัมภาษณ์ทุกคำพูด ที่ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็นคำถาม โดยแยกสรุปตามลำดับของประเด็นคำถามของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละท่าน หลังจากนั้นผู้ศึกษาจึงสรุปวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน ในช่วงท้ายของแต่ละประเด็นคำถามอีกครั้ง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการที่รัฐบาลสนับสนุนเงินกู้ยืม โดยกำหนดเป็นมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำเสนอเฉพาะผลการดำเนินงานของ หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี โดยครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

สำหรับในบทนี้ผู้ศึกษาจะขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 20 คน โดยเนื้อหาจะนำเสนอเป็นการบรรยายเรียงตามลำดับการตอบคำถามของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 15 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 5 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

โดยเนื้อหาที่นำเสนอเป็นการบรรยายเนื้อหาเรียงตามลำดับการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 15 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 5 คน จากคำถามดังต่อไปนี้

- 1) ท่านคิดว่า การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน มีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไรบ้าง?

- 1.1) สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้าน ได้หรือไม่ อย่างไร?

1.2) องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คืออะไร?

2) ท่านคิดว่า มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน มีปัญหาในการดำเนินงาน หรือไม่ อย่างไร?

3) ท่านมีข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ให้ประสบความสำเร็จ ในอนาคต ควรทำอย่างไร?

คำถามที่ 1 การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน มีผลการดำเนินงาน เป็นอย่างไรบ้าง?

1.1 สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนในหมู่บ้าน ได้หรือไม่ อย่างไร?

จากประเด็นคำถามที่ 1 มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ว่า สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนในหมู่บ้านได้หรือไม่ อย่างไร? พบว่า มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ถึง 11 คน เห็นว่า มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนในหมู่บ้านได้ในระดับหนึ่ง ในระยะเวลาสั้น ๆ เนื่องจากให้สมาชิกที่ไม่มีเงินลงทุน นำเงินกู้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพก่อน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการแบ่งเบาภาระอีกทางหนึ่ง และไม่ต้องไปกู้เงินจากนายทุน ส่วนสมาชิกอีก 5 คน เห็นว่า มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากวงเงินที่ให้กุน้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับความต้องการของสมาชิก และมีสมาชิกบางคนนำเงินไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยนำเงินซื้อของใช้ และผ่อนชำระเงินกู้นอกระบบ และเป็นการเพิ่มภาระหนี้สินอีกทางหนึ่ง

ตั้งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนในหมู่บ้านได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากให้สมาชิกที่ไม่มีเงินลงทุน นำเงินกู้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพก่อน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น”...(ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากสมาชิกสามารถนำเงินกู้ไปหมุน เพื่อการด้านการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวมากขึ้น”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนในหมู่บ้านได้ โดยสามารถแก้ไขปัญหาคการขาดแคลนทุนในการลงทุน โดยการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน มาลงทุน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากบางคนใช้ไปในทางที่ผิด เพราะเห็นว่าเงินได้มาง่ายและปัญหาความต้องการเงินมีจำนวนมากกว่า เพราะคณะกรรมการให้สมาชิกกู้ได้รายละ 10,000 บาท จำนวนเงินทำอะไรไม่ได้มาก สมาชิกมีความต้องการมากกว่านั้น”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากสมาชิกกองทุนบางคนใช้เงินไม่เป็น ไม่นำไปประกอบอาชีพ โดยนำเงินไปซื้อรถ ข้าวของเครื่องใช้สารพัด และมีการกู้เงินนอกระบบ จึงเป็นสร้างหนี้ให้กับครอบครัว และตัวเองเพิ่มมากขึ้น”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ในระดับหนึ่ง เป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เป็นการแบ่งเบาภาระอีกทางหนึ่ง”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ครอบครัวของตน กำลังจะหาแหล่งเงินทุน เพื่อกู้มาลงทุนซื้อปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ และไถเตรียมพื้นที่”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ เพราะเงินที่ให้กุน้อยเกินไปไม่สามารถนำเงินมาลงทุนต่อยอดได้อย่างต่อเนื่อง”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ เพราะชาวบ้านในหมู่บ้านบางคน ยังไม่ได้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกที่จะเข้ามาสมัครกองทุนหมู่บ้าน เข้ามาไม่ทันได้ใช้สิทธิ์ในการกู้รอบนี้”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ เพราะมาตรการที่ออกมาเป็นเพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น ประกอบกับเงินที่ให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านน้อยเกินไป”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากปัญหาหนี้สินของคนในหมู่บ้าน รวมทั้งค่าครองชีพในปัจจุบัน สูงเกินไป เงินที่ให้มาเป็นเพียงผักชีโรย แค่ช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านบางคน ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการทำการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มองถึงความต้องการของตลาด ทำให้การกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน มาลงทุนซื้อปัจจัยการผลิต เป็นการเพิ่มภาระหนี้สินให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน”... (กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ และเป็นการช่วยให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีเงินหมุนเวียนในการเพิ่มกำลังการซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ เพราะไม่ต้องไปกู้หนี้ยืมสินจากแหล่งกู้ยืมอื่นที่ดอกเบี้ยมหาโหด”... (กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านได้ เพราะดอกเบี้ยถูก ระยะเวลาผ่อนชำระที่ยาวนาน ทำให้ลดภาระและมีเงินหมุนเวียนลงทุนทำการเกษตรได้อย่างต่อเนื่อง”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุนหมุนเวียนในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ และช่วยให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกัน มีเงินการประกอบอาชีพ และหมุนเวียนลงทุนในการซื้อปัจจัยการผลิต”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากสมาชิกกองทุนมีจำนวนมาก แต่เงินที่ให้กุน้อยเกินไปไม่เพียงพอกับความต้องการ”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ไม่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากหนี้ในปัจจุบันเยอะเกินไป และเงินที่กู้ได้จะต้องส่งคืน เป็นการเพิ่มหนี้สินให้ตนเองอีกทางหนึ่ง”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ เนื่องจากสามารถช่วยเหลือด้านการเงินได้อีกทางหนึ่ง แม้จะเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ เพราะถ้าไม่มีเงินก้อนนี้ ฤดูกาลเพาะปลูกที่จะมาถึงจำเป็นต้องไปกู้ยืมจากนายทุนมาลงทุนซื้อเมล็ดพันธุ์มาเพาะปลูก”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

1.2 องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านประสบความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จ คืออะไร?

จากประเด็นคำถามที่ 2 ท่านคิดว่า องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จ คืออะไร? พบว่า คณะกรรมการกองทุนและสมาชิก มีความเสียสละ ซื่อสัตย์ โปร่งใส ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความเข้มแข็ง และร่วมมือร่วมใจในการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน

ตั้งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ คณะกรรมการและสมาชิก มีความร่วมมือร่วมใจ และมีความเข้มแข็งในการบริหารงาน โดยกองทุนก่อตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 จึงสามารถขอความร่วมมือจากสมาชิก ได้ง่ายเวลาประสบปัญหา”...(ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ คณะกรรมการ และสมาชิก ทั้งหมด เข้าร่วมประชุมประจำเดือนครบทุกคน และส่วนมากให้ความสนใจในการบริหารกองทุนเป็นอย่างมาก”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ คณะกรรมการกองทุนมีความเข้มแข็ง มีความเข้าใจระเบียบของกองทุน และมีความซื่อสัตย์ในการทำงานของกองทุน สมาชิกกองทุน มีความสามัคคีและร่วมมือกันในการปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ ความสามัคคี ความร่วมมือ ความซื่อสัตย์ของสมาชิกทุกคน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ คณะกรรมการมีความเข้มแข็ง บริหารงานโปร่งใส สมาชิกกองทุนให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และปฏิบัติตามกฎระเบียบ”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ สมาชิกกองทุนให้ความร่วมมือ การตรงต่อเวลาในการส่งเงินกองทุน และคณะกรรมการทำงานอย่างเสียสละ และทำงานยึดระเบียบกองทุนในการทำงาน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากวงเงินที่ปล่อยกู้ไม่สามารถตอบโจทย์การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้ในระยะยาว หรือในอนาคต”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากสมาชิกบางคนยังไม่เข้าใจหลักการ เหตุผล และเจตนารมณ์ ที่แท้จริงที่รัฐบาลกำหนด มาตรการขึ้นมา”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ ไม่ได้มาชี้แจงทำความเข้าใจ กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ ไม่ได้มาชี้แจงทำความเข้าใจ กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ การที่รัฐบาลต้องดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งให้ความรู้ที่รอบด้านให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความรัก ความสามัคคี ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ ความโปร่งใส ความเชื่อมั่นต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่บริหารเงินกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน อยู่ในพื้นที่หมู่บ้านเดียวกัน พอมีปัญหาในการดำเนินการ สามารถหาคำตอบ และคำปรึกษา ได้อย่างทันทั่วทั้งที่”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก วงเงินกู้ยังไม่กระจายถึงทุกครัวเรือน และเม็ดเงินที่ปล่อยกู้จำกัด เฉพาะสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเท่านั้น”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายที่รัฐบาลกำหนดให้ กองทุนหมู่บ้านขับเคลื่อน”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ มีเงินทุนหมุนเวียนในชุมชน ทำให้อยู่ดีกินดีขึ้น”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ มีความร่วมมือร่วมใจของคณะกรรมการ และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ คณะกรรมการ มีความเข้มแข็ง เข้าใจในกฎระเบียบ”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คือ คณะกรรมการ และสมาชิก มีความเข้มแข็ง มีวินัย รู้จักหน้าที่ และมีความเข้าใจ ในกฎระเบียบ”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

คำถามที่ 2 มีปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านหรือไม่ อย่างไร?

ปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ปัญหาการค้ำประกันของ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 15 คน ที่ต้องค้ำประกันเงิน 1 ล้านบาท เพื่อนำมาปล่อยกู้ให้สมาชิก อีกครั้งหนึ่ง และการค้ำประกันเงินกู้ของสมาชิกด้วยตนเอง ทำให้เป็นภาระในอนาคต อีกทั้ง การกู้เงินไม่ พิจารณาถึงเหตุผลความต้องการของสมาชิกแต่ละราย และจำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอกับความ ต้องการของ สมาชิก

ดังผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ปัญหาการค้ำประกันของคณะกรรมการทั้ง 15 คน ที่ต้องค้ำประกันเงิน 1 ล้านบาท เพื่อนำมาปล่อยกู้ให้สมาชิกอีกครั้ง

หนึ่ง ทำให้เป็นภาระของคณะกรรมการ หากในอนาคตสมาชิกคนใดไม่ชำระเงินกู้คณะกรรมการต้องร่วมชดใช้เงินให้ธนาคาร”...(ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ การค้าประกันของสมาชิกให้ผู้กู้ ซึ่งเป็นภาระในอนาคต แทนที่จะใช้ทรัพย์สินหรือหุ้นของสมาชิกในการค้าประกัน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ สมาชิกกองทุนบางคน ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของกองทุน และสมาชิกบางคนยังไม่เข้าใจกฎระเบียบกองทุนที่กำหนดไว้”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ การให้เงินกู้ไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยให้สมาชิกกู้เท่า ๆ กัน คือ คนละ 1 หมื่นบาทเท่านั้น แทนที่จะนำประวัติการชำระหนี้ที่ผ่านมาพิจารณาให้กู้ประกอบด้วย”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ การให้สมาชิกกู้เงินพร้อม ๆ กัน ทั้งที่บางคนยังไม่มีเงินจำเป็นต้องใช้เงิน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ เงินไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก ที่มีถึง 132 คน ทำให้ต้องเฉลี่ยเงินให้เท่า ๆ กัน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ความไม่ต่อเนื่องของนโยบาย ทำให้สมาชิกสับสน ในกรอบวิธีการที่รัฐบาลกำหนด”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ วงเงินงบประมาณที่ปล่อยกู้ น้อยเกินไป รวมทั้งขั้นตอนการดำเนินงานมากจนเกินไป ทำให้ได้รับเงินล่าช้าไม่ทันกับความต้องการ”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ปัญหาความต้องการกู้เงินของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มากเกินไป แต่วงเงินจำกัดเพียงไม่เกินคนละ 10,000 บาท เท่านั้น”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ การค้าประกันเงินกู้ที่ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เป็นผู้ค้าประกันซึ่งเป็นความเสี่ยงในอนาคต ที่จะเป็นภาระกับผู้ค้าประกัน แทนที่จะใช้ทรัพย์สิน หรือให้เครือญาติของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เป็นผู้ค้าประกันตนเอง”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ การผ่อนชำระเงินกู้ เนื่องจากความไม่แน่นอนของราคาพืชผลทางการเกษตร ไม่มีตลาดรองรับพืชผลทางการเกษตรที่แน่นอน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ระยะเวลาในการผ่อนชำระงวดที่ 1 นานเกินไป คือ ให้เริ่มชำระเมื่อเข้าสู่ปีที่ 2 แทนที่จะให้ชำระเงินกู้ได้ตลอดเวลา เมื่อสมาชิกมีความพร้อม”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ต้องแบกรับภาระในการตั้งค้ำประกันให้แก่ที่สมาชิกที่ประสงค์จะกู้ ซึ่งเป็นความเสี่ยงและเป็นภาระอย่างมาก”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ระยะเวลาในการดำเนินมาตรการเร็วเกินไป และวงเงินกู้ที่น้อยเกินไป ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่ได้นำเงินไปลงทุนจัดซื้อปัจจัยการผลิต ทำให้เป็นการเพิ่มภาระหนี้สิน”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ เงินที่ปล่อยกู้ค่อยๆ ทยอยหายไป มาไม่ตรงเวลาที่ตนต้องการจะลงทุนทางการเกษตร”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ระยะเวลาการใช้หนี้คืนเร็วจนเกินไป แทนที่จะเริ่มปีที่ 2 ของการกู้ และเงินที่ให้กุน้อยเกินไปไม่เพียงกับการซื้อเมล็ดพันธุ์และเครื่องมือทางการเกษตร”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ การประชุมแค่ครั้งเดียว แล้วให้กู้เลย และคณะกรรมการไม่ได้พิจารณา ว่า สมาชิกแต่ละคนมีความต้องการกู้คนละเท่าไร”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ระยะเวลาในการดำเนินงานเร็วจนเกินไป และไม่มีความจำเป็นต้องใช้เงินในช่วงนี้ แต่จำเป็นต้องกู้ไว้ใช้จ่ายก่อน”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการที่แท้จริงได้ เนื่องจากวงเงินให้กุน้อยเกินไป ไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริง”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

คำถามที่ 3 ท่านมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคตอย่างไร?

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จ ในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ให้ใช้หลักทรัพย์ หรือหุ้น ของสมาชิกแต่ละคนในการค้ำประกันเงินกู้ และให้สมาชิกแต่ละคนกู้เงินตามความจำเป็นของแต่ละคน โดยพิจารณาการปล่อยกู้จากหุ้น ประวัติการส่งเงินกู้ และเหตุผลความจำเป็นในแต่ละช่วงเวลา
- 2) ให้ปลอดดอกเบี้ยตลอดเวลาที่กู้ และให้ปรับลดดอกเบี้ยค่าปรับ
- 3) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิก ได้ร่วมกำหนดมาตรการต่าง ๆ ตามเหตุผลความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ และให้เพิ่มความรู้ด้านกฎระเบียบให้แก่สมาชิกกองทุนทุกคน
- 4) ให้เพิ่มวงเงินกู้ให้แก่สมาชิก จากเดิมโดยควรมีการพิจารณาวงเงินกู้ตามความสามารถผ่อนชำระเป็นรายบุคคล หรือตามโครงการที่เสนอยื่นกู้จริง
- 5) การคืนเงินของสมาชิกที่กู้เงินไป ต้องมีระเบียบการชำระเงินคืนที่ชัดเจน ไม่ใช่ผลภาระให้เป็นภาระหน้าที่ของคณะกรรมการในการติดตามทวงถามหนี้
- 6) ให้รัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้
- 7) ให้มีการพัฒนาและส่งเสริมด้านอาชีพให้ต่อเนื่อง และเพิ่มตลาดใหม่ ๆ ในการจำหน่ายสินค้า

ดังผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ ให้คณะกรรมการกองทุน และสมาชิก ได้ร่วมกำหนดมาตรการต่าง ๆ ตามเหตุผลความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ และให้เพิ่มความรู้ด้านกฎระเบียบให้แก่สมาชิกกองทุนทุกคน”... (ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ ให้เพิ่มวงเงินกู้ให้แก่สมาชิก จากเดิมโดยควรมีการพิจารณาวงเงินกู้ตามความสามารถผ่อนชำระเป็นรายบุคคล หรือตามโครงการที่เสนอยื่นกู้”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ ต้องมีการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเงินไปใช้ให้ถูกต้องตามที่ระเบียบกำหนด”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ การคืนเงินของสมาชิกที่กู้เงินไป ต้องมีระเบียบการคืนที่ชัดเจน ไม่ใช่ผลึกให้เป็นภาระหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการติดตามทวงถามหนี้”... (กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ ให้มีการเพิ่มเงินตามความจำเป็นของแต่ละบุคคล และให้ปลอดดอกเบี้ยตลอดเวลา”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ ควรมีการสำรวจความต้องการของสมาชิกกองทุนล่วงหน้า ว่า มีความต้องการ และมีความจำเป็นในการกู้ ช่วงเวลาใดและจำนวนเงินเท่าใด”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ การออกกฎระเบียบ ที่รัดกุม มีการตรวจติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และมีหน่วยงานประสานการทำงานที่ชัดเจน”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะควรมีการประชุมทำความเข้าใจ กำหนดปัญหาความต้องการของพื้นที่อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีหน่วยงานที่คอยประสาน และนำความต้องการไปแก้ไขอย่างทันท่วงที”... (กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารจัดการวงเงินกู้ การบริหารความเสี่ยง และมาตรการที่ออกมาควรมุ่งประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มเติมวงเงินกู้ให้แก่สมาชิก ตามความต้องการที่แท้จริงโดยให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง เป็นผู้พิจารณาให้กู้เป็นราย ๆ ไป”... (กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะ ให้ใช้หลักทรัพย์ หรือหุ้น ของสมาชิกแต่ละคนในการค้ำประกันเงินกู้ และให้สมาชิกแต่ละคนกู้เงินตามความจำเป็นของแต่ละคน โดยพิจารณาการปล่อยกู้จากหุ้น ประวัติการส่งเงินกู้ และเหตุผลความจำเป็น”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะให้มีมาตรการแบบนี้ ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะยิ่งฤดูทำไร่ ทำนา และให้กู้เงินให้ได้มากกว่านี้”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอ คือ ต้องให้สมาชิกกู้เงินได้ตลอดเวลา ถ้ามีความจำเป็นต้องกู้ โดยอาจตั้งเป็นเป็น กองทุนที่สมาชิกคนใด ที่มีความต้องการสามารถกู้ยืมได้ตลอดเวลา”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะ ควรให้เพิ่มเงินกู้ให้แก่กองทุนหมู่บ้านตามขนาดจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และความต้องการแต่ละพื้นที่”...(กรรมการกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะ ควรมีการตรวจติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และหาตลาดรองรับ ผลผลิตทางการเกษตรที่ชัดเจน ต่อเนื่องในการขายสินค้าให้ด้วย”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ การออกมาตรการมาช่วยเหลือประชาชนของรัฐบาล ควรให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมคิด กำหนดกรอบปัญหา ความต้องการในการแก้ไข ของแต่ละพื้นที่”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ คณะกรรมการกองทุน และสมาชิก ต้องร่วมมือร่วมใจในการรักษากฎระเบียบ การดำเนินการต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้าน”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ ให้มีการสำรวจเหตุผลความจำเป็นของการกู้ ของสมาชิกแต่ละคนก่อน ว่า ต้องการกู้เงินช่วงเวลาใด และจำนวนเท่าไร”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ ให้มีการพัฒนาและส่งเสริมด้านอาชีพให้ต่อเนื่อง และเพิ่มตลาดใหม่ ๆ ในการ จำหน่ายสินค้า”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

...“ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จในอนาคต คือ ให้รัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ทั้งหมด”...(สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน, สัมภาษณ์, 10 กรกฎาคม 2559)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดราชบุรี กรณีศึกษา หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
- 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยประกอบไปด้วย ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 1 คน กรรมการกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 14 คน และสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 5 คน วิธีการดำเนินการวิจัยเป็นการศึกษาข้อมูลในเชิงคดีชนวิทยาและมานุษยวิทยา ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การศึกษาภาคสนาม การสัมภาษณ์ บันทึกเทป และนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยนำมาร้อยเรียงและสรุปผลการศึกษาโดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่กำหนดไว้และนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ซึ่งผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้หรือไม่ อย่างไร? จากการวิจัยพบว่า มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ในระดับหนึ่ง ในระยะเวลาสั้น ๆ เนื่องจากช่วยให้สมาชิกที่ไม่มีเงินลงทุน สามารถเงินกู้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพก่อน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการแบ่งเบาภาระอีกทางหนึ่ง และไม่ต้องไปกู้เงินจากนายทุน

5.1.2 องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ คืออะไร? จากการวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุน และสมาชิก ต้องมีความเสียสละ ซื่อสัตย์ โปร่งใส ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความเข้มแข็ง และร่วมมือร่วมใจในการบริหาร งานกองทุนหมู่บ้าน

5.1.3 ปัญหาในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านของกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน คือ ปัญหาการค้ำ ประกันของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 15 คน ที่ต้องค้ำประกันเงิน 1 ล้านบาท เพื่อนำมาปล่อยกู้ ให้สมาชิกอีกครั้งหนึ่ง และการค้ำประกันเงินกู้ของสมาชิกด้วยตนเอง ทำให้เป็นภาระในอนาคต อีกทั้งการ กู้เงินไม่พิจารณาถึงเหตุผลความต้องการของสมาชิกแต่ละราย และจำนวนเงินกู้ไม่เพียงพอกับความ ต้องการของสมาชิก

5.1.4 ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความ เป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า

1) ให้ใช้หลักทรัพย์ หรือหุ้น ของสมาชิกแต่ละคนในการค้ำประกันเงินกู้ และให้สมาชิกแต่ละ คนกู้เงินตามความจำเป็นของแต่ละคน โดยพิจารณาการปล่อยกู้จากหุ้น ประวัติการส่งเงินกู้ และเหตุผลความจำเป็นในแต่ละช่วงเวลา

2) ให้ปลอดดอกเบี้ยตลอดเวลาที่กู้ และให้ปรับลดดอกเบี้ยค่าปรับ

3) ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิก ได้ร่วมกำหนดมาตรการต่าง ๆ ตามเหตุผล ความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ และให้เพิ่มความรู้อันกฎระเบียบให้แก่สมาชิกกองทุนทุกคน

4) ให้เพิ่มวงเงินกู้ให้แก่สมาชิก จากเดิมโดยควรมีการพิจารณาวงเงินกู้ตามความสามารถ ผ่อนชำระเป็นรายบุคคล หรือตามโครงการที่เสนอยื่นกู้จริง

5) การคืนเงินของสมาชิกที่กู้เงินไป ต้องมีระเบียบการชำระเงินคืนที่ชัดเจน ไม่ใช่ ผลักภาระให้เป็นภาระหน้าที่ของคณะกรรมการในการติดตามทวงถามหนี้

6) ให้รัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้

7) ให้มีการพัฒนาและส่งเสริมด้านอาชีพให้ต่อเนื่อง และเพิ่มตลาดใหม่ ๆ ในการจำหน่าย สินค้า

5.2 อภิปรายผล

จากการที่รัฐบาลได้กำหนดมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน โดยกำหนดเป็นนโยบาย สำคัญเร่งด่วน เพื่อแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งโดยการเพิ่มวงเงินกู้ให้แก่กองทุนหมู่บ้าน ตามขีดความสามารถของแต่ละกองทุน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพแก่ประชาชน

พร้อมการสนับสนุนโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และจากการวิจัยข้างต้นมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

5.2.1 การดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุผลตามวัตถุประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยการขับเคลื่อนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นความร่วมมือด้านกำลังคน กำลังทรัพย์ กำลังวัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีของ Gulick และ Urwick (อ้างถึงใน ชลิดา ศรมณี, 2553, หน้า 24-25) ที่ว่า POSDCORB คือ ต้องมีการวางแผน การจัดการ การประสานงาน การจัดคนเข้ามาบริหารงาน งบประมาณ การรายงานผล ซึ่งส่งผลการนำแนวนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติทั้งสิ้น ดังเช่น การวิจัยนี้ สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้านได้ ในระดับหนึ่ง ในระยะเวลาสั้น ๆ เนื่องจากช่วยให้สมาชิกที่ไม่มีเงินลงทุนสามารถเงินกู้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพก่อน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการแบ่งเบาภาระอีกทางไม่ต้องไปกู้เงินจากนายทุน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลที่ได้กำหนดมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ซึ่งให้การบริหารจัดการโดยกองทุนหมู่บ้าน เป็นไปตามแนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และบทบาทของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ทำหน้าที่ในการร่วมมือในการปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อได้ ๆ เป็นหน้าที่หนึ่งในสังคม ซึ่งเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หรือเป็นรูปแบบพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาให้เกิดความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ในสังคม หรือสถานะใดสถานะหนึ่งในสังคม เพื่อดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสังคมก็มีทั้งที่เป็นส่วนย่อย และเป็นส่วนประกอบที่ใหญ่ขึ้น ส่วนประกอบเหล่านี้จะทำหน้าที่ของมันเองในขณะเดียวกันก็จะทำงานประสานด้วยสังคมจึงสามารถดำรงอยู่ได้ เช่นเดียวกับทาลคอตท์ พาร์สัน (Talcott Parsons) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกาที่มีแนวความคิดว่าการที่มนุษย์เข้าไปอยู่ในสังคมและสังคมมีการจัดระเบียบขึ้นเนื่องจากสมาชิกในสังคมมีความสมัครใจที่จะเข้าไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมนั้นถือว่า การกระทำ (Action) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบสังคมการกระทำ คือการกระทำระหว่างกัน (Interaction) ระหว่างผู้กระทำ (Actor) สถานการณ์ (Situation) จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) วิธีการ (Means) และแนวความคิดของผู้กระทำ (Actor's Orientation) เมื่อขยายความให้กระจ่าง ผู้กระทำ หมายถึงบุคคลที่มีประสบการณ์ต่าง ๆ และรู้จักควบคุมสถานการณ์ มีวิธีการต่าง ๆ เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ สถานการณ์ หมายถึง เงื่อนไขต่าง ๆ ที่ผู้กระทำรู้จักและมีอิทธิพลต่อการเลือกจุดมุ่งหมายและจะดำเนินการต่าง ๆ ไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น ๆ ซึ่งนักศึกษาก็สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถร่วมประสานสัมพันธ์กับระบบย่อยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่ง

นอกจากนี้ในการศึกษายังพบว่า คนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจัดการกองทุน ซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งของความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนนั้น ๆ แม้ว่า ในบางชุมชนจะต้องใช้การกระตุ้นและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจ และสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วม เนื่องจากอาจจะยังไม่คุ้นเคยกับการที่ต้องมาร่วมกันบริหารจัดการ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง

สร้างจิตสำนึกร่วมกันในการร่วมกันพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน การพัฒนาตัวเองของหมู่บ้านอย่างยั่งยืนนั้นของสมาชิกของหมู่บ้านและชุมชนต้องมีความรู้ความเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ แต่สังคมไทยในชนบทส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนมากนัก ไม่ว่าจะด้านใด ๆ ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องมีผู้เข้าใจและช่วยหนุนเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนที่นำไปสู่การคิดได้ด้วยตนเองและยืนได้ด้วยขาตัวเองอย่างแท้จริง

5.1.2 องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านประสบความสำเร็จ คืออะไร? พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนให้การดำเนินงานของตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ผู้นำ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และทรัพยากร ที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยแต่ละส่วนจะต้องมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

(1) ผู้นำหรือคณะกรรมการ ต้องมีความเสียสละ ซื่อสัตย์ เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก เน้นการมีส่วนร่วมยึดถือผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลัก และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้แก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถจัดหาเงินทุนและตลาดรองรับผลผลิตของชุมชน มีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้และความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทาลคอตท์ พาร์สัน (Talcotl Parsons) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกาที่มีแนวความคิดว่า การที่มนุษย์เข้าไปอยู่ในสังคมและสังคมมีการจัดระเบียบขึ้นเนื่องจากสมาชิกในสังคมมีความสมัครใจที่จะเข้าไปทำกิจกรรมต่างๆ ในสังคมนั้นถือว่า การกระทำ (Action) มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบสังคมการกระทำคือการกระทำระหว่างกัน (Interaction) ระหว่างผู้กระทำ (Actor) สถานการณ์ (Situation) จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ (Goals) วิธีการ (Means) และแนวความคิดของผู้กระทำ (Actor's Orientation) ขยายความให้กระจ่างได้ว่า เมื่อมนุษย์รวมกันอยู่เป็นสังคมแล้ว ย่อมมีผู้นำการกระทำ คือ ผู้นำหรือคณะกรรมการ เมื่อผู้นำหรือคณะกรรมการบริหารงานด้วยความโปร่งใส ซื่อสัตย์แล้ว ย่อมเสริมให้สมาชิกได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย (Goals) อย่างมีนัยสำคัญ เพื่อความสำเร็จในการบริหารงานในหมู่บ้าน

(2) สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการร่วมคิด ร่วมทำในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีจิตสำนึกที่ดีต่อกันในการร่วมกันพัฒนาและร่วมทำกิจกรรมในชุมชน ตลอดจนการมีพื้นฐานวัฒนธรรมที่เหมือนกัน ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนมีความผูกพันและมีความเอื้อเฟื้อต่อกันยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทาลคอตท์ พาร์สัน (Talcotl Parsons) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกาที่มีแนวความคิดว่า ความจำเป็นพื้นฐานของระบบสังคม ระบบการกระทำ ทางสังคมมีความต้องการจำเป็นพื้นฐาน 4 ประการ คือ การบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) การปรับตัว (Adaptation) การบูรณาการหรือผสมผสานส่วนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (Integration) และการจัดการกับความตึงเครียดโดยใช้กฎระเบียบต่าง ๆ (Latency) ขยายความให้กระจ่างได้ว่า เมื่อสมาชิกกองทุนความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการร่วมคิด ร่วมทำในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีจิตสำนึกที่ดีต่อกันในการร่วมกันพัฒนาและร่วมทำกิจกรรมในชุมชน ซึ่งเป็นไปตามพื้นฐานเบื้องต้นของการอยู่ร่วมกัน ที่ต้องมีการปรับตัวเข้าหากัน

และทำงานร่วมกันภายใต้ภาวะเฉื่อย (Latency) อย่างเคร่งครัดเพื่อประโยชน์ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในภาพรวม โดยความเข้าใจในเนื้อหาของสาระของกฎหมายที่ชัดเจนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

5.1.3 สำหรับประเด็นปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น วิธีแก้ไข สรุปได้ดังนี้

1) ต้องมีการประเมินผล การปฏิบัติงานหลังจากปฏิบัติงานเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อจะได้ทราบและวางกรอบการทำงานในอนาคต ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานของวันชัย มีชาติ (2554, หน้า 20) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการในการวัดหรือการประเมินคุณค่าของบุคคลที่มีต่อองค์การ โดยพิจารณาถึงผลงาน ความรู้ ความสามารถ ตามตั้งใจ ตลอดจนศักยภาพของพนักงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานมักจะกระทำโดยผู้บริหาร และนำไปใช้ในการให้รางวัลความดีความชอบแก่พนักงานและการบริหารงานต่าง ๆ ขององค์การ

2) ต้องมีการจัดการและประสานการปฏิบัติ ตามภาวะเฉื่อยอย่างเคร่งครัด เพื่อสามารถประสานผลลัพธ์ที่วางเป้าหมายไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวอร์เดซ จันทรศร (2540, หน้า 3) กล่าวไว้ว่า “กระบวนการจัดการและการประสานกิจกรรม เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์กรภาครัฐหรือเอกชน” หรือสามารถกล่าวได้อีกนัยยะหนึ่ง ว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ให้ประสบความสำเร็จ และให้ได้ผลที่ดี จำเป็นต้องได้รับการประสานการปฏิบัติจากหน่วยงานเกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ด้วยความจริงใจ และสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านต้องมีการปฏิบัติให้ถูกต้องตามภาวะเฉื่อยอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะสำเร็จไม่ได้เลยหากขาดการประสานการปฏิบัติที่ดี จากสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านด้วยกันเอง

3) ต้องมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ความรู้ด้านการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งต้องอำนวยความสะดวกจากประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งการลดขั้นตอนด้านเอกสาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวีรัช วิรัชนิภาวรรณ (2550, หน้า 9-10) กล่าวไว้ว่า การบริหาร (Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “Adminestatrae” หมายถึง ช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนวยความสะดวก (Direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “Minister” ซึ่งหมายถึง การรับใช้หรือผู้รับใช้ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer หมายถึง การติดตามดูแลสิ่งต่าง ๆ

คำว่า การบริหาร ส่วนใหญ่ใช้ในภาครัฐหรือหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง เพื่อให้บริหารสาธารณะทั้งหลาย (Public services) แก่ประชาชน

คำว่า การจัดการ (Management) นิยมใช้ในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อมุ่งแสวงหากำไร (Profits) หรือกำไรสูงสุด (Maximum Profits) สำหรับผลประโยชน์ที่จะตกแก่สาธารณะถือเป็นวัตถุประสงค์รองหรือเป็นผลพลอยได้ (By Product) เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงแตกต่างจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสาธารณะทั้งหลาย (Public Services) แก่ประชาชน การบริหารภาครัฐทุกวันนี้หรืออาจเรียกว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) ซึ่งเกี่ยวข้องภาคธุรกิจมากขึ้น เช่น การนำแนวคิดผู้บริหารสูงสุด หรือซีอีโอ

(Chief Executive Officer) มาปรับใช้ในวงราชการ การบริหารราชการด้วยความรวดเร็ว การลดพิธีการที่ไม่จำเป็น การลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ และการจูงใจด้วยการให้รางวัลตอบแทน เป็นต้น หรือกล่าวอีกนัยยะหนึ่งได้ว่า การบริหารจัดการในระดับกองทุนหมู่บ้านให้ประสบความสำเร็จผู้เป็นประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านต้องมีหลักในการบริหาร ที่ต้องอาศัยแนวคิดการบริหารจัดการ (Management Administration) สมัยใหม่ หรือแนวคิดแบบผู้บริหารสูงสุด หรือซีอีโอ (Chief Executive Officer) มาปรับใช้ เพื่อความรวดเร็ว ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยต้องมุ่งหาผลประโยชน์หรือกำไรเข้าสู่กองทุนหมู่บ้าน เพื่อประโยชน์ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเป็นหลัก ซึ่งหากขาดหลักการแนวคิดดังกล่าวแล้ว การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านย่อมประสบความสำเร็จได้ยาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

ควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินมาตรการล่วงหน้า ก่อนที่จะออกสู่ชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง หรือทิศทางการพัฒนาที่เหมาะสมในแต่ละชุมชน เพื่อที่จะสามารถสนองต่อการต้องการของแต่ละชุมชน ทั้งนี้ ให้มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง หรือจัดประชุมร่วมระหว่างกองทุนด้วยกันเอง ซึ่งจะช่วยให้ทราบปัญหาของสมาชิกแต่ละราย และง่ายต่อการบริหารจัดการในอนาคต

5.3.1 ข้อเสนอแนะนำไปใช้ประโยชน์

1) สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารจัดการติดตามและประเมินผลโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อตอบสนองความต้องการของหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) สามารถนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดแผนและนโยบายในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรจัดฝึกอบรม สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของบุคคลต่างๆ เหล่านี้ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

1) สามารถศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในภาพรวมระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดต่อไป

2) สามารถศึกษาบทบาทของสมาชิก ผู้นำชุมชน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกับการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3) สามารถศึกษาสภาพการประกอบอาชีพของกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4) สามารถศึกษาการบริหารจัดการ (Management Administration) สมัยใหม่ที่สามารถปรับใช้ในระดับหมู่บ้าน คือ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั่นเอง

5) สามารถศึกษาถึงบทบาทของผู้นำในพื้นที่ ที่ถูกคัดเลือกโดยการกล่อมเกลาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

บรรณานุกรม

- เฉลิม ศรีผดุง. (2554). เอกสารประกอบการบรรยาย PA 711 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชลิตา ศรมณี. (2553). เอกสารประกอบการบรรยาย PA 701 ขอบข่ายและแนวคิดเชิงทฤษฎีรัฐ
ประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยเสกฐ์ พรหมศรี. (2550). คู่มือนักบริหารการจัดการแบบมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอ็ม เพรส.
- พระธรรมปิฎก. (2549). การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- วรเดช จันทรศร. (2540). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: บริษัท กราฟิคฟอร์แมท(ไทยแลนด์) จำกัด.
- วันชัย มีชาติ. (2554). เอกสารประกอบการบรรยาย PA 711 การจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2554). เอกสารประกอบการบรรยาย PA 715 การนำนโยบายไปปฏิบัติและการ
ประเมินผลนโยบาย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2550). การบริหารจัดการตามแนวทางคุณธรรมและแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพรเพซ.
- วีโรจน์ ก่อสกุล. (2554). เอกสารประกอบการบรรยาย PA 710 การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2540). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชัย ศรีสุทธิยากร. (2554). เอกสารประกอบการบรรยาย PA 710 การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัชระ วรรณลี. (2555). กฎหมายกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ฉบับคู่มือกรรมการ).
อุบลราชธานี: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์.
- กล้า ทองขาว. (2536). “การนำนโยบายไปปฏิบัติ” ใน ประมวลสาระชุดวิชา นโยบายและการวางแผน
การศึกษา นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2544). คู่มือกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการ
ดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.
- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน. (2550). คู่มือการพัฒนาตนเอง. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.
- สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2552). คู่มือการจัดการความรู้ บันไดสู่ความสำเร็จ กองทุนหมู่บ้าน

แก้ไขปัญหาคอนกรีตอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (๑๔ กันยายน ๒๕๕๘). เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริม
ความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน. ประกาศคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.
สำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (๒๕๕๘). คู่มือการดำเนินงานตามมาตรการ
สำคัญเร่งด่วน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและคนยากจนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน.
กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
กระทรวงการคลัง. (กันยายน 2558). มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนผู้มีรายได้น้อยและมาตรการ
กระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาลทั่วประเทศ. ข่าวกระทรวงการคลัง. 2558 (71).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ประกาศคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน

ประกาศคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 5/2558 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2558 ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้สนับสนุนการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ ระดับหมู่บ้าน ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2558 โดยให้สินเชื่อกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้รับการจัดขึ้นเป็นกองทุนระดับดีมาก (A) และระดับดี (B) ตามผลการประเมินศักยภาพการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในปี 2555 กองทุนละไม่เกิน 1 ล้านบาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานให้กับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับให้สมาชิกกู้ยืมในวงเงิน 60,000 ล้านบาท โดยให้ธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ให้สินเชื่อแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกำหนดระยะเวลา 7 ปี โดยในปีที่ 1-2 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ต่อปี โดยรัฐบาลชดเชยให้สถาบันการเงินตามต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) ที่เกิดขึ้นจริงและในปีที่ 3-7 อัตราดอกเบี้ยเท่ากับต้นทุนทางการเงินบวกด้วยร้อยละ 1.0 ต่อปี

อาศัยอำนาจตามมาตรา 9 (5) และ (6) ประกอบมาตรา 19 (16) แห่งพระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 จึงประกาศไว้ ดังนี้

1) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถขอรับการสนับสนุนสินเชื่อตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ได้จากธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) โดยกำหนดระยะเวลาการยื่นคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารได้ตั้งแต่วันที่ 14 กันยายน 2558 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2558

2) คุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ประสงค์จะขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารให้เป็นไปตามเอกสารประกอบแนบท้ายประกาศนี้

3) เงื่อนไข ขั้นตอนการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร การตรวจสอบคุณสมบัติ การอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร การเปิดบัญชี และการโอนเงิน ตลอดจนการรายงานข้อมูลให้เป็นไปตามเอกสาร ประกอบแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับ นับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2558

(นายสุวัฒน์ ด้วงธรรม)

ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

เอกสารประกอบแนบท้ายประกาศ

1. คุณสมบัติการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร

- 1.1 เป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีผลการประเมินศักยภาพการดำเนินงาน ปี 2555 ของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) ในระดับดีมาก (A) และระดับดี (B)
- 1.2 ผ่านการพิจารณาศักยภาพและความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อจากธนาคาร

2. หลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อของธนาคาร

- 2.1 จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคล
- 2.2 เป็นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ขอรับการสนับสนุนการเพิ่มทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ระยะที่ 3
- 2.3 มติที่ประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเห็นชอบให้ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร โดยต้องมีจำนวนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด และมีมติด้วยเสียงข้างมากของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม
- 2.4 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่มีเงินขาดบัญชี (เงินขาดหายจากระบบบัญชี/การยกออกเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งนี้ กรณีมีเงินขาดบัญชี แต่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้ดำเนินการติดตามแก้ไขปัญหา หรืออยู่ระหว่างฟ้องร้องดำเนินคดี ธนาคารสามารถพิจารณาสนับสนุนสินเชื่อตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านได้ตามความเหมาะสม)
- 2.5 มีหนี้ค้างชำระเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (หนี้ที่สมาชิกค้างชำระไม่ชำระคืนตามสัญญาที่กำหนด) ไม่เกินร้อยละ 8 ของวงเงินกู้ยืม ทั้งนี้ กรณีมีหนี้ค้างชำระเกินกว่าร้อยละ 8 แต่ไม่เกินร้อยละ 15 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้องจัดทำแผน หรือกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระเป็นลายลักษณ์อักษร

- 2.6 มีการจัดทำงบการเงินของปีที่ผ่านมา และสามารถตรวจสอบได้

3. เงื่อนไขการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร

- 3.1 ธนาคารให้การสนับสนุนสินเชื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกำหนดระยะเวลา 7 ปี นับจากวันลงนามในนิติกรรมสัญญา และดำเนินการทำนิติกรรมสัญญาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 อัตราดอกเบี้ย ดังนี้

3.1.1 ปีที่ 1-2 ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ต่อปี

3.1.2 ปีที่ 3-7 ในอัตราดอกเบี้ยเท่ากับต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) บวกด้วย ร้อยละ 1.0 ต่อปี

3.2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้การสนับสนุนสินเชื่อให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อการลงทุน สร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ มีกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 7 ปี โดยมีอัตราดอกเบี้ย ดังนี้

3.2.1 สินเชื่อที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับจากธนาคารในปีที่ 1-2 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0 ต่อปี

3.2.2 สินเชื่อที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับจากธนาคาร ในปีที่ 3-7 อัตราดอกเบี้ยเท่ากับต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) บวกด้วยร้อยละ 1.0 ต่อปี ทั้งนี้ หากมีการชำระคืนเงินของสมาชิกภายในระยะเวลา 7 ปี ตามข้อ 3.1 และกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง มีความประสงค์ ปลดปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกรายเดิมหรือรายใหม่ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถดำเนินการพิจารณาสินเชื่อให้สมาชิกได้ ภายใต้คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด

3.3 การกู้ยืมเงิน

3.3.1 สมาชิกรายบุคคลไม่เกินรายละ 30,000 บาท กรณีอนุมัติกู้รายใดเกินกว่าวงเงินที่กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เรียกประชุมสมาชิกเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินรายละ 75,000 บาท

3.3.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นนิติบุคคล หรือกลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นหน่วยงานของรัฐรับรอง ตามระเบียบข้อบังคับที่ กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแต่ละแห่งกำหนด อนุมัติได้ไม่เกินกลุ่มละ 100,000 บาท กรณีอนุมัติ กลุ่มใดเกินกว่าวงเงินที่กำหนดให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเรียกประชุมสมาชิก เพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินกลุ่มละ 300,000 บาท

3.3.3 สมาชิกที่มีความประสงค์กู้ยืมเงินทุนเพื่อการลงทุน สร้างอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน จะต้องจัดทำหลักฐานการขอสินเชื่อเสนอ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.3.4 ไม่สนับสนุนสินเชื่อสำหรับสมาชิกที่ต้องการก่อหนี้ใหม่ ชดใช้หนี้เก่า (Refinance)

3.3.5 กรณีที่สมาชิกผู้กู้ยืมเงินมิได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน หรือเมื่อมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า ผู้กู้ยืมเงินไปใช้นอกกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรให้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกคืนเงินกู้เต็มจำนวนได้ โดยทันที กรณีที่ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติเห็นว่า กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ดำเนินการในลักษณะที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หรือกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไม่ปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ

ชุมชนเมืองแห่งชาติ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นผู้พิจารณาสั่ง ระเบียบการจ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หรือให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองชดใช้ หรือให้ ส่งคืนเงินที่เบิกจ่ายไปแล้ว โดยให้แจ้งคำสั่งเป็นหนังสือไปยังกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3.3.6 การกำหนดระยะเวลาคืนเงินกู้ หรือเงินยืม ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง พิจารณาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย/กลุ่ม ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงลักษณะของ การประกอบอาชีพของสมาชิกเป็นสำคัญ

3.3.7 การขอสนับสนุนสินเชื่อโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้กรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นผู้ค้าประกันตามแนวทางที่ธนาคารกำหนด

3.3.8 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีสิทธิได้รับสินเชื่อจากธนาคารแห่งใดแห่งหนึ่ง เท่านั้นและหากได้รับการปฏิเสธ หรือชะลอการอนุมัติจากธนาคาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถยื่นขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารแห่งใหม่ได้ โดยสามารถใช้มติการประชุมประชาคม สมาชิกเดิมในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารแห่งใหม่ได้ และจัดทำแบบคำขอสนับสนุน สินเชื่อจากธนาคารแห่งใหม่ต่อไป

4. ขั้นตอนการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร

4.1 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริม ความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านให้สมาชิกทราบ

4.2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีความต้องการในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธนาคาร สามารถติดต่อขอรับคู่มือและแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อ (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคาร กำหนด) ได้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หรือธนาคารออมสินทุกสาขา

4.3 สมาชิกที่มีความสนใจและมีความต้องการเงินทุนตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับ หมู่บ้านจัดทำแบบขอสินเชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (แบบขอสินเชื่อกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง) เสนอขอสินเชื่อกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.4 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประชุมสมาชิก เพื่อแจ้งรายละเอียดและขอมติเห็นชอบให้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองดำเนินการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธนาคารโดยมติที่ ประชุมสมาชิกเห็นชอบให้ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารต้องมีเสียงเกินกึ่งหนึ่งของสมาชิกที่เข้า ร่วมประชุม

4.5 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จัดทำแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด) และจัดเตรียมเอกสารประกอบ ดังนี้

4.5.1 แบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด)

4.5.2 หลักฐานการขอสินเชื่อจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4.5.3 ทะเบียนการขอสินเชื่อของสมาชิกฯ และรายละเอียดประกอบการขอสินเชื่อของสมาชิกฯ (ตามแบบฟอร์มที่ สทบ. กำหนด)

4.5.4 สำเนาหนังสือสำคัญแสดงการเป็นนิติบุคคล

4.5.5 สำเนาบันทนาการการประชุมสมาชิกที่มีมติให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร

4.5.6 สำเนางบการเงินของปีที่ผ่านมา

5. การตรวจสอบคุณสมบัติ และการอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร

5.1 ธนาคารตรวจสอบคุณสมบัติของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จากแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด) และเอกสารประกอบ โดยธนาคารจัดส่งสำเนาแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร พร้อมเอกสารประกอบการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สาขา ทั้งนี้ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด ให้ธนาคารติดต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมารับเอกสารเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาศักยภาพให้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดต่อไป

5.2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้องนำหลักฐานการขอสินเชื่อของสมาชิก เพื่อประกอบการขอสินเชื่อจากธนาคาร

5.3 ธนาคาร วิเคราะห์เงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของแต่ละธนาคาร โดยคำนึงถึง

5.3.1 กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิก

5.3.2 ความสามารถในการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5.3.3 ความโปร่งใสและระบบการควบคุมภายใน

5.3.4 ข้อร้องเรียน การฟ้องร้องดำเนินคดี

5.4 ธนาคารแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติเงินกู้ให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

5.4.1 กรณีผ่านการอนุมัติ ธนาคารติดต่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมาทำสัญญาเงินกู้

5.4.2 กรณีไม่ผ่านการอนุมัติ ธนาคารติดต่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมารับเอกสารเพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาศักยภาพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ต่อไป

6. การเปิดบัญชีและการโอนเงิน

6.1 กรณีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารออมสิน ให้เปิดบัญชีกั๊กมี บัญชีที่ 3 ภายใต้ชื่อบัญชี “กทบ.....หมู่..... (มาตรการส่งเสริมฯ)”

6.2 กรณีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ให้เปิดบัญชีกู้ยืม บัญชีที่ 3 ภายใต้ชื่อบัญชี “กทบ..... (ภายใต้มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน)”

6.3 ธนาคารโอนเงินเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (บัญชีที่ 3) และโอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้ตามหนังสือสั่งจ่ายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลผลการพิจารณาสินเชื่อเข้าสู่ระบบสารสนเทศของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

6.4 สมาชิกนำเงินไปใช้ เพื่อการลงทุน สร้างงาน สร้างรายได้ ทั้งนี้ ในการอนุมัติและโอนเงินสินเชื่อตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้านทุกครั้ง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องนำหลักฐานการขอสินเชื่อจากสมาชิก และทะเบียนการขอสินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พร้อมรายละเอียดประกอบจัดส่งให้ธนาคาร เพื่อให้ธนาคารดำเนินการโอนเงินให้กับสมาชิกต่อไป

7. การรายงานข้อมูล

7.1 ธนาคารจัดส่งสำเนาแบบคำขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคาร (ตามแบบฟอร์มที่ธนาคารกำหนด) พร้อมเอกสารประกอบ ให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

7.2 สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ บันทึกข้อมูลการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจากธนาคารเข้าสู่ระบบสารสนเทศของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

7.3 สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประมวลผลข้อมูลการขอรับการสนับสนุนฯ และข้อมูลการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อจากธนาคาร

7.4 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ได้รับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธนาคารรายงานผลการดำเนินงาน ให้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สาขา ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

7.5 สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ติดตามประเมินผลและรายงานสรุปผลการดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) และรัฐบาลทราบ

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์การวิจัย

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน :

กรณีศึกษา หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์เรื่อง มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน กรณีศึกษา หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภopakท้อ จังหวัดราชบุรี จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้ศึกษาจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ

รายงานการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม มิได้แจกแจงข้อมูลเป็นรายบุคคล ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาถึงความประสงค์ในการใช้เงินกองทุนหมู่บ้าน และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามด้วยความคิดเป็นที่แท้จริงให้ครบทุกข้อและขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

นายประดิษฐ์ สิมอาจารย์

นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน กรณีศึกษา หมู่ที่ 6 บ้านเขาดิน ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอบางบาล จังหวัดราชบุรี

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับข้อมูลและความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.เพศ

() ชาย

() หญิง

2.อายุ

() 20-25

() 26-30

() 31-35

() 36-40

() 41-45

() 46-50

() 51-55

() 56-60

() 60 ปีขึ้นไป

3.ระดับการศึกษา

() ระดับประถมศึกษา

() ระดับมัธยมศึกษา

() ระดับปริญญาตรี

() ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

4.สถานภาพ

() โสด

() สมรส

() หม้าย

() หย่าร้าง

5.อาชีพ.....

6.ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใด ในกองทุนหมู่บ้าน.....

ส่วนที่ 2 : การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน

คำชี้แจง โปรดตอบตามความคิดเห็นของท่าน และการวิเคราะห์ข้อมูลจะทำในภาพรวมโดยไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการให้ข้อมูลครั้งนี้

1. ท่านคิดว่า การดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน มีผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร?

1.1 สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนในหมู่บ้าน ได้หรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

.....

1.2 องค์ประกอบที่ส่งผลให้การดำเนินงานมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ประสบความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จ คืออะไร?

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่า มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน มีปัญหาในการดำเนินงาน หรือไม่ อย่างไร?

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับหมู่บ้าน ให้ประสบความสำเร็จ ในอนาคต ควรทำอย่างไร?

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายประดิษฐ์ สิมาจารย์
วัน เดือน ปีเกิด	25 มีนาคม 2521
สถานที่เกิด	สุรินทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 183/9 หมู่ที่ 5 ถนนปากท่อ-สมุทรสงคราม ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี 70140
สถานที่ทำงาน	ที่ทำการปกครองอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี 70140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวิเวกธรรมประสิทธิ์วิทยา
พ.ศ. 2549	ปริญญาตรี รัฐศาสตรบัณฑิต สาขา การปกครอง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2551 - 2555	ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน สถานที่ทำงาน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
พ.ศ. 2555 - ปัจจุบัน	ตำแหน่ง ปลัดอำเภอ สถานที่ทำงาน ที่ทำการปกครองอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

